

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

HISTORIE SPODNÍHO PRÁDLA
A HISTORY OF LINGERIE

LIBEREC 2011

MICHAELA FAJGRLOVÁ

Poděkování

Mé poděkování patří hlavně panu Mgr. Oldřichu Palatovi a paní Ing. Renatě Štorové za jejich odborné vedení a konzultace při tvorbě této bakalářské práce. Dále moc děkuji i Severočeskému muzeu za umožnění nahlídnutí do archivu a možnosti jeho dokumentace.

Další díky patří mé rodině, příteli a kamarádům, kteří mi pomáhali a podporovali mě nejen při psaní této práce ale i během celého mého studia.

Speciální poděkování pak patří také mé kamarádce Hance Gembecové a švagrovi Marku Poppovi za pomoc při realizaci fotografií zhotovených modelů.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá historickým vývojem dámského a pánského spodního prádla.

Práce je rozdělena do dvou částí, část teoretická a část praktická. V teoretické části je rozvedený již zmíněný vývoj prádla včetně jeho spojitosti s hygienou a možnostmi údržby. Dále jsou zde popsány hlavní zásady výběru spodního prádla, nejčastější chyby při vybírání a současné módní trendy společně s používanými materiály. Je zde uveden také průzkum týkající se všeobecné oblíbenosti jednotlivých kusů prádla a zjištění obecných lidských znalostí v této oblasti.

Praktická část zahrnuje zhotovení ukázky historické repliky zvoleného spodního prádla a modelů současné doby.

Klíčová slova :

spodní prádlo, oděv, historie, výběr prádla, módní trendy

Abstract

This thesis deals with the historical evolution of women's and men's underwear.

The work is divided into two parts, part theoretical and part practical. The theoretical part is separated from the above mentioned developments, including washing his connection with the hygiene and maintenance options. It further describes the main principles of selection of lingerie, the most common errors in the collection and current fashion trends, together with the materials. There is also given a survey of the general popularity of individual items of general findings and human knowledge in this area.

The practical part involves making replicas of historical examples selected lingerie and models today.

Keywords:

underwear, clothing, history, choice of clothes, fashion trends

Obsah

Obsah.....	7
I. Část teoretická.....	9
1. Historie.....	10
1.1. Pravěk.....	10
1.2. Starověk.....	10
1.2.A Krétská kultura.....	11
1.2.B Antické Řecko.....	12
1.2.C Starověký Řím.....	13
1.2.D. Byzanc.....	14
1.3. Středověk.....	14
1.3.A Dámské prádlo ve středověku	14
1.3.B Pánské prádlo ve středověku	15
1.4. Novověk.....	16
1.4.A Vývoj dámských kalhotek.....	16
1.4.B Krinolíny a honzíky.....	17
1.4.C Korzety	19
1.4.D Podprsenky.....	25
1.4.E Košile, trikoty, punčochy a podvazky.....	27
1.4.F Pánské prádlo.....	29
2. Hlavní zásady výběru spodního prádla.....	33
2.1. Nejčastější chyby při výběru.....	33
2.2. Nejčastěji používané materiály a jejich užité vlastnosti.....	35
3. Hygiena a údržba spodního prádla.....	38
3.1. Hygiena a mytí.....	38
3.2. Údržba prádla.....	42
4. Veřejná anketa.....	45
4.1. Výsledky dotazování žen.....	46
4.2. Výsledky dotazování mužů.....	56
4.3. Závěr veřejné ankety.....	62

II. Praktická část	63
5. Fotodokumentace návrhů a realizací spodního prádla	63
6. Závěr	76
Příloha 1	77
Příloha 2	79
Seznam literatury a zdrojů.....	80

I. Část teoretická

1. Historie

Historických zpráv o spodním prádle je velmi málo. Když se některý historik v minulosti zajímal o módu, bylo to většinou jen v souvislosti s oblečením, které bylo vidět. A jestli některý malíř zobrazil někdy ženu bez oděvu, pak mu šlo spíše o akt než o to, zda měla vůbec nějaké spodní prádlo. Proto tato práce obsahuje všechna doposud známá fakta a shrnuje je do jednoho celku.

1.1 Pravěk

O tom jak se lidé oblékali v prehistorických dobách podávají důkaz výtvarné památky – nástěnné jeskynní malby. Primitivní oděv byl z dostupných materiálů např.: kožešiny, kůže nebo listy z rostlin, které byly spojovány nejčastěji střívkou, šlachami, trávou nebo lýkem. Obleky se šili pomocí kostěných jehel a byly jednoduše zdobené.[1]

Muži používali tyto oděvy k zakrytí oblasti klína a omotávali si je kolem beder a nohou, aby se chránili před chladem a hmyzem. Vyráběli si však také slavnostnější bederní roušky, s jejichž pomocí sváděli příslušnice opačného pohlaví a přitahovali pozornost své vyvolené. Jak plynul čas a lidstvo se vyvíjelo, vyšel tento prehistorický styl pomalu z módy a svět začalo dobývat spodní prádlo.

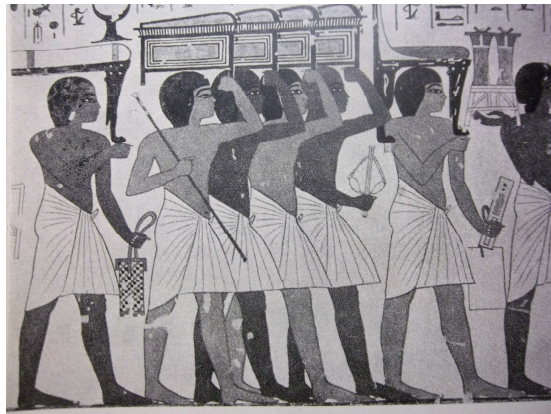
V této době se mohou také najít první dochované památky o stylizaci ženské postavy pomocí oděvu pocházející opět z nástěnných kreseb. Mezi těmito kresbami se totiž našli zobrazení i ženské figury v primitivních korzetech – pásech ze zvířecích kůží omotaných kolem boků a hrudi. [1]

1.2. Starověk

Nejstarší starověké civilizace vznikly v krajích s teplým podnebím, kde stačil lehký oděv.

Ve starověkém Egyptě chodili lidé polonazí, kolem beder nosili jednoduchou zástěrku – bederní roušku- ale pod ní už neměli nic jiného. Na malbách jsou také zobrazeny tanečnice, které během hostin vystupovali zcela nahé, jen přes klín ovazovali malý šátek. Nadra si ženy nezakrývaly v Egyptě, Babylonii, na Krétě ani v archaickém Řecku. Nahota nebyla nic ponižujícího či urážlivého a lidé se snažili, aby měli krásné tělo (pravidelně cvičili, chodili do lázní a mazali se vonnými oleji) a proto ho

nezakrývali. Starověk samozřejmě neznal spodní kalhotky či krátké spodky, které by člověk nosil pod oděvem. [1]

Obr. 1 Ukázka bederní roušky Egyptských služebníků

1.2.A Krétská kultura

Krétská móda nezná jemné nuance egyptské módy, je mnohem více dotčena Orientem a je méně elegantní. Muži nosili podobně jako v Egyptě krátkou bederní zástěrku, kterou bohatě zdobili.

V krétské kultuře udávaly módní trendy ženy. Figurka bohyně s hady (viz. Obr. 2) je příkladem odívání okolo roku 1600 př.n.l. Charakteristické jsou široké sukně, obyčejně zdobené volány, malá zástěrka, živůtek s těsnými rukávy a velice hluboký výstřih odhalující celá ňadra. [2]

Obr. 2 Fajánsová figurka bohyně s hady, Knóssos

1.2.B Antické Řecko

V antickém Řecku je poprvé v dějinách lidské tělo pokládáno za jakési zrcadlo dokonalosti živého organismu v přírodě. U lidského těla a s ním i u oděvu se hledal : řád, uspořádání, proporce, symetrie a vhodnost. [2]

Řád je dán šířkou tkalcovského stavu. Látka se nestříhala ani nesešívala. Byla jen svisle řasená do záhybů, které připomínají dórské sloupy.

Uspořádání je dáno materiálem a stříhem. Střížený šat v dnešním slova smyslu ale řecký oděv neznal.

Proporce jsou harmonicky vyvážené. V Řecku vzniklo heslo „všeho s mírou“, které se přísně dodržovalo. Nikdy nedocházelo k výstřelkům, které by narušili proporcionalitu a vyváženost.

Symetrie - udává jí pravouhlý kus látky, z kterého je šat upraven. Ten respektuje přirozenou linii těla. Podle dochovaných dokladů můžeme sledovat dlouhý vývoj řeckého oděvu. [2]

Nejstarší šat ukazuje velmi těžkou drapérii (dekorativně zřasenou látku šatu), která tělo zakrývá. Vynikal vlněný materiál, který užívali především Dórové. Společenským i domácím oděvem se stal chitón. Při chladnějším počasí přes něj muži oblékali chlamys – plášť, který se užíval např. při jízdě na koni nebo na cestách. Ženy přes chitón oblékaly peplos a obě pohlaví pak himation – plášť z drahocenného plátna egyptského původu, starší muži si jím zakrývali šíji a ramena, mladší jej přehazovali přes jedno rameno. Prvotní chitón byl z pravouhlého kusu látky asi 1m dlouhého, později se šil ze dvou stejných, ovšem daleko větších kusů. Chitón (viz. Obr.3) se nosil přímo na těle, kolem něhož se obtáčel, a na ramenu se spínal sponami, zvanými fibule, pravé rameno bývalo někdy obnažené. [2]

Obr. 3 Ukázka chitonu

Po straně býval chitón uzavřený, buď po celé délce, nebo od pasu či od kyčlí. Obvykle se přepásával a podkasával. Tvar chitonu se v průběhu řeckých dějin měnil. Byl v jednotlivých krajích různý a lišil se podle věku, společenského postavení a pohlaví.

Ženský byl vždy bohatší a delší než mužský. Původně nosili všechny řecké kmeny krátký, splývavý dórský chitón z vlny, zlehka přepásaný. Později byl u mnoha kmenů zatlačen delším, řasnatějším chitónem iónským z bavlny. Dórský chitón přitom zůstává oděvem mladých mužů a tanečnic. Venkované a otroci nosili většinou krátký dórský chitón s odhaleným pravým ramenem, tzv. exomis [2]

1.2.C Řím

Nejběžnějším oděvem ve starověkém Římě se stala tunika. Nosili ji jak muži tak ženy opět přímo na těle. Tunika měla košilovitý střih a postupně se prodlužovala až pod kolena. Zprvu byla bez rukávů a během vývoje se rukávy prodloužily až k loktům. Když délka tuniky dosahovala kolen, začala se přepásávat podobně jako v Řecku chitón. Po celou dobu vývoje byla ženská tunika vždy delší a volnější než mužská. Císařském Římě dosahovala také u mužů k chodidlům a lišila se od ženské pouze tím, že byla méně bohatá. Typy tunik se rozlišovali podle postavení ve společnosti a podle konkrétních událostí :

Tunika laticlavia- s širokým pruhem, byla oděvem senátorů

Tunika augusticlavia – s úzkým pruhem, byla oděvem římských vojevůdců

Tunika praetexta – s širokým červeným pruhem. Byla oděvem chlapců svobodného původu. Tu v 16 letech zaměňovali za tuniku puru, která byla čistě bílá, bez ozdob.

Tunika palmata – nosili ji vojevůdci a konzulové při slavnostních příležitostech. Měla ozdobné lemy s rostlinnými motivy.

Tunika talaris – začala se nosit ve čtvrtém století, byla bohatě řasená a Dlouhá a zatlačila dosavadní krátký typ.

Co však můžeme potvrdit dochovanými památkami je první spodní prádlo, a to právě v období Římské říše. Tehdejší Římanky pod tunikami nosily „mamilare“

(Straphion) – kus látky omotaný okolo hrudníku aby zpevňoval a zvedal poprsí a bederní rouška. [2]

1.2.D Byzanc

Byzantská móda, dědička módy římské ale zároveň předchůdkyní raně středověké. Zachovává jak antické svrchní oděvy, tak oděvy spodní – tuniku. Zde se zrodila ženská postava zahalená do několika rouch, která se oblékala jedno přes druhé.. Byly to široké tuniky košilovitého střihu, k nimž Byzanc přidala rukávy. Spodní mívala rukávy přiléhavé, svrchní široké. Přes tyto tuniky se oblékal ještě tuhý plášť. Byzantská móda tak zestylizovala postavu bez ohledu na tělo, bez ohledu na přírodu, do abstraktního obrazce trojúhelníku, který vyplnila bohatou dekorací a ornamentem. [2]

1.3 Středověk

Začátkem středověku na tom nebyli lidé se spodním prádlem o moc lépe nežli v předchozích dobách. Většina chodila dlouho pouze v středně dlouhé košili, která jim sahala zhruba pod kolena. Tomuto košilovému oblečení se říkalo nejčastěji sukně či suknice. Přesto středověk vytvářel i primitivní formy spodního prádla, jehož hlavním účelem byla ochrana proti zimě. Dovolit si ho mohli ale pouze zámožní lidé, urození muži, kupci s řemeslníky a jejich manželkami. [1]

1.3.A Dámské spodní prádlo

Středověká žena si bohužel nemohla vybrat z několika modelů spodního prádla s krajkami či lycrou. Je pravděpodobné, že si ženy stejně jako muži mohly oblékat pod šaty spodky ale doloženo je to jen v případě menstruace. V takovém případě nosily (hlavně urozené dámy) speciální menstruační košile. Byly delší a na bocích měly rozparky, aby mohly spodní cípy protáhnout mezi nohy a zavázat. Prosté ženy však nic takového neznaly. Ve 12. a 13 století se jako základní, tedy spodní prádlo, začaly používat dlouhé šaty takzvané cotte, přes které se oblékal vrchní oděv – surcot. Tyto dlouhé šaty však měli za úkol pouze chránit před zimou[1]

Jednoduché spodní prádlo vznikalo nejčastěji v domácím prostředí z levných lněných látek domácí výroby. Nosili se spodní košile a košilky dlouhé do půli lýtek i delší (viz. obr.4) Ve staré češtině se jim říkalo například oplečka či spodnička. Oplečka bývala bez rukávů a spodnička s dlouhými rukávy. Mívaly jednoduchý střih, který nejdříve kopíroval svrchní oděv a později, když se svrchní šaty vyvinuly natolik, že jejich vyhotovení zvládl jen skutečně kvalifikovaný krejčí, zůstal jejich střih stále archaicky jednoduchý.

Tyto košile platily po celý středověk za univerzální spodní prádlo. Vidíme v ní namalované lazebnice při práci, v prostých košilích byli lidé křtěni a v chladném počasí v nich i spali (prostí ve stejné, ve které přes den pracovali.) [1]

Obr. 4 Lazebnice v jednoduché košili

1.3.B Pánské spodní prádlo

Ve 13. století byly vymyšleny natahovací spodky (kalhoty) a spodní prádlo se stalo důležitou součástí oděvu. Bederní roušky se nahradily pytlými lněnými spodky, které nosili muži ve všech společenských vrstvách pod normálním oděvem. Rytíři si je podvlíkali pod další vrstvy oděvu a brnění. Funkce spodních kalhot byla především praktická a nikoli módní, protože až do 13. století nebyl podstatný rozdíl ve střihu mužského a ženského oděvu. Teprve později se začínají objevovat výraznější rozdíly v modelování ženské a mužské postavy. Jako tzv. předchůdce tehdejších kalhot můžeme považovat ovinovačky. Jsou to úzké pruhy látky, které se obtáčely křížem od chodidla přes lýtko až ke kolenům. omotaný kolem boků a podvinutý mezi nohama a připevňovaný k opasku. V době vrcholného středověku je nahradili užší nohavice, které těsně přiléhaly k lýtkům a stehnům a zvýrazňovaly tak tvar nohou. Pod kalhotami se však nikdy nenosilo žádné jiné spodní prádlo, protože samy byly vlastně jako spodní prádlo, neboť přes ně muži nosili už jen suknice. [3]

V 15. století a v období renesance přišly do módy obnažené mužské nohy v punčoše. Spodky dlouhé původně až k lýtkům kde se uvazovaly, se tím pádem musely zkrátit a začaly se na nich objevovat první poklopce. Na spodkách byla vepředu

kapsa, která se zapínala buď na knoflík nebo zavazovala na tkaničku. Tento poklopec umožňoval mužům močit, aniž by si museli svléci spodky úplně a byla to výhradně praktická otázka soukromí. Pánské kalhoty byly typicky přiléhavé na tělo a otevřené v rozkroku, přičemž pohlavní orgány visely volně, kde končila kazajka (vestě podobné spodní prádlo, vepředu svázané šňůrkou). Zkracováním kazajky se genitálie odhalily a proto se stal poklopec nutností. Postupem času podstupoval poklopec stříhové změny, aby zdůrazňoval mužské pohlavní orgány. Dokonce se i někdy vycpával a měl pak velmi bizarní tvary. S vycpávkami začal Jindřich VIII., a odstartoval tak trend stále se zvětšujících poklopců, který přetrvával až do konce 16. století. [3]

1.4. Novověk

1.4.A Vývoj dámských kalhotek

Zatímco v mužském oděvu přinesla renesance definitivní vítězství různých typů kalhot, pod kterými muži nosili spodky, v ženském oblečení zámožnějších vrstev se začaly nosit krátké spodní kalhotky. Důvodem byla móda širokých suknic, na rozdíl od gotických úzkých splývavých oděvů, se ženy musely začít více chránit proti zimě. Dámské spodní kalhotky měly úzké nohavice, které sahaly obvykle až ke kolenům. Byly různě zdobené krajkami a nabírané, převážně z bavlněných materiálů. V pase se zapínaly na knoflík nebo zavazovali tkaničkou a do rozkroku se umísťoval funkční otvor. V Benátkách se ve spodních kalhotkách nechávaly s oblibou portrétovat hlavně kurtizány. Ještě v 18. století je vznešené dámy odmítaly, neboť si myslely, že spodní kalhotky jsou jen pro služky, staré dámy, tanečnice a nevěstky. Venkovské ženy spodní kalhotky nenosily, protože na ně většinou neměly peníze. [4]

Právě skutečnost, že některé ženy nenosily dokonce ještě ani v 19. století spodní kalhotky, vytvořila především ve viktoriánské Anglii společenskou normu, že dáma musí sedět s koleny pevně stisknutými k sobě. Teprve ve druhé polovině 19. století se začalo spodní prádlo všeobecně používat, protože tovární výroba nabízela levné zboží. V roce 1914 se dočkaly nepatrného vylepšení v podobě pružného pásu, a navíc obohatila dámský prádelník jednodílná kombinéza v pase stažená gumou. Tehdy se spodkům začalo říkat kalhotky. [4]

Od 30. do 50. let 20. století se začaly běžně nosit stahovací kalhotky s krátkými nebo dlouhými nohavičkami z elastického materiálu. Ty měly za úkol zpevňovat břicho hýždě a částečně stehna. Takové prádlo ovšem nevyhovovalo módě minisukní v 60. letech, a tak se začaly objevovat modely bez nohaviček. Největší rozkvět dámského prádla zažila 80. léta, kdy na trh začaly proudit kalhotky nejrozmanitějších druhů, vzorů a barev. Dnešní žena má na výběr nespočet druhů kalhotek, ale měla by mít na paměti, že musí být pohodlné a dobře padnout. Příliš těsné kalhotky nehezky formují postavu a zařezávají se. Vzhled, barevnost a módnost prádla, někdy opravdu není vše. [4]

1.4.B Krinolíny a honzíky

Určitou částí dámského spodního prádla se v 18. století staly kromě korzetů i krinolíny a honzíky. Krátká krinolína zvaná panier se poprvé objevila koncem 18. století a u dvorních šatů se udržela až do Francouzské revoluce. Krátké i dlouhé krinolíny byly zhotoveny z kostěných či kovových obručí spojených v kostru. Jelikož se zhruba v 60. letech sukně rozšířily do stran, původně kruhová kostra se rozdělila na pravou a levou polovinu, které vykreslovaly boky. [5]

Klasická krinolína umožnila sukním pravidelně se rozprostřít dokola či do boků, avšak móda poloviny 19. století se zaměřila spíše na zadní partie. V novém tvaru sukní se průměr dolního okraje zmenšil, celkový obvod zploštěl a objem se přesunul dozadu. Na přesné vytvarování se používaly honzíky, které se jako opora nosily vespod. Objevily se honzíky připomínající podušky vycpané koňskými žíněmi, v podobě textilní i háčkované a do tuha naškrobené podpory. Dále různé konstrukce z pletiva a drátu, nebo s výztuží z velrybích kostí, bambusu nebo proutí. [5]

Obr. 5 Příklad krinolíny ze čtyřiceti obručí

Obr. 6 Ukázka výztuže takzvané Honzík; 80.léta 19.století

Obr. 7 Krinolína, korzet, košilka; přibližně 1760-1770

1.4.C Korzety

Primitivní korzety z měděných plátů nosily ženy ve starověké Křétě už okolo 1800 př.n.l. Ňadra nejenom že nezahalovaly, ale navíc jejich hroty zvýrazňovaly červenou barvou. V antickém Římě chodily po ulicích s odhaleným poprsím jen nevěstky. Ostatní dámy je sice zakrývaly, ale vždy tak, aby současně vynikaly jejich tvary. Aby zvýraznily svá Ňadra a ta držela hrdě vztyčená, podvazovaly je pruhy měkké látky či kůže, které je podepíraly. [1]

Středověk nic takového neznal. Ženy nosily oděv těsně ke krku, a protože ideálem krásy byla štíhlá postava, ovazovaly si Ňadra pruhem látky aby je stáhly. Obdobná móda se začala prosazovat znovu ve 13. století, kdy dámy začaly toužit po formované siluetě. Tento trend propagovala hlavně španělská móda.

Především zásluhou renesančního období se v ženské módě 16. století ujal živůtek s korzetem. Právě v této době se vytvořil nový ideál krásy, který diktoval ženám, aby měly kulaté boky, nepřirozeně štíhlý pas a oblá Ňadra. Tento tvar tzv. kuželka nebo přesýpací hodiny, dominoval v evropské módě až do konce 19. století. [1]

Italská renesanční móda byla nejen tolerantnější, ale měla také větší smysl pro zdůraznění předností ženského těla. V italské renesanci se objevují korzety zdůrazňující ňadra, která podhaloval výstřih.

Používání korzetů však nebylo rozhodně nic zdravého. Těsně sešněrované ženy nemohly pořádně sedět, natož dýchat a často omdlévaly. Pravidelné stahování mohlo způsobit i deformaci vnitřních orgánů. Korzety byly tak šněrované, že stahovaly žebra do neskutečné míry. Poslední 3-4 žebra se doslova ohýbaly dovnitř a zmenšovaly tak objem hrudního košíku. V místech pasu se deformovaly vnitřní orgány a jejich rozmístění bylo vzpoura proti přírodě. Někdy se prý dokonce podařilo zlomit žebro, které mohlo například zranit plíce. To vedlo k předčasným úmrtím a vnitřním krvácením a udušením. Nejhorší vliv to mělo na děti, jejichž tělo se teprve rozvíjelo. [17]

Obr. 8 Ukázka prodloužení korzetů ze předu. Pevnější, lépe tvarovaly postavu. Byly těsně sešněrované díky čemu měnily tvar žeber a tím i dělaly postavu hubenější; 2.pol. 17.stol. a 18.stol.

Obr. 9 Příklad korzetu z 19.stol. a začátku 20.stol

Tři základní druhy korzetů:

Underbust

Je korzet v délce pod prsa. Je vhodný prakticky pro každého. Dá se nosit pod oblečením jako součást prádla nebo jako svrchní oděv přes halenku či šaty.

Midbust

Nebo také tříčtvrteční korzet, je o něco nižší než overbust, horní okraj končí přibližně v půlce prsou. Je ideální pro menší prsa, protože je nadzvihne a vytvoří tak krásně plný dekolt. Lze nosit samostatně (pro odvážnější :-)) nebo například přes halenku.

Overbust

Korzet přes prsa, bývá nošen nejčastěji jako svrchní oděv. Tento střih je vhodný i pro větší poprsí, protože je překrývá celé, což je pro nositelku pohodlné i praktické zároveň. [16]

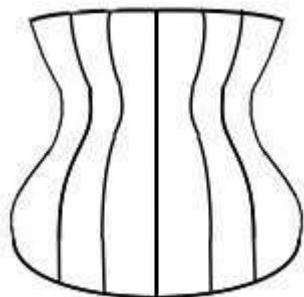
Nejznámější typy korzetů

Victorian corset

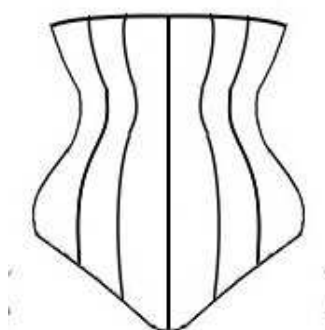
Jedna z nejznámějších variací na viktoriánský střih z roku 1890. Korzety v této době byly šity tak, aby tvarovaly pas ze všech stran, takže při větším stažení vytváří klenuté břicho, které bylo tehdy velmi žádoucí. Ve své době mívaly korzety ještě specifické ocelové háky lžícovitého tvaru, tzv. spoon busk. Tyto háky byly ve spodní části prohnuté, aby byl pro břicho dostatečný prostor.

Tento střih lze realizovat jako underbust, midbust i overbust. Může být ušit z deseti nebo dvanácti dílů. [16]

PD

ZD

Obr.10 Náčrt předního a zadního dílu Viktoriánského korzetu

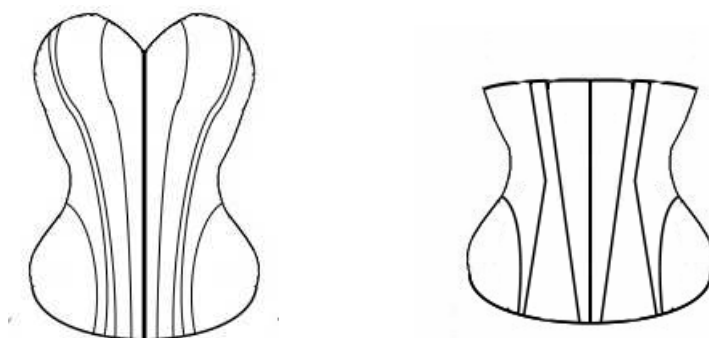
1890 Corset

Pozdně viktoriánský střih, který klade důraz nejen na pas, ale i na boky díky klenutí. Zadní část je tvarována tak, aby podpořila správné držení zad. Boční díly umožňují zajímavou práci s barevným rozvržením.

Tento střih lze realizovat jako underbust, midbust i overbust. Je ušitý z dvanácti dílů.

PD

ZD

[16]

Obr.11 Náčrt předního a zadního dílu korzetu z období 1890

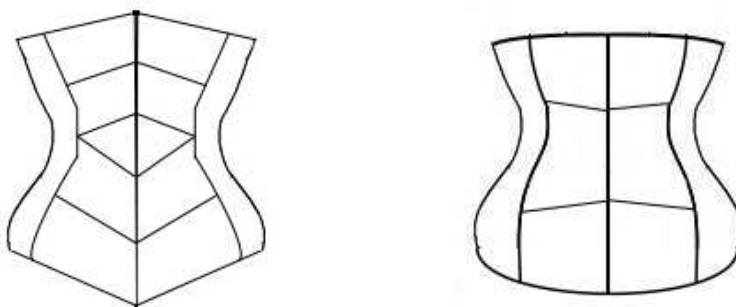
Ribbon corset

Tento střih dostal svůj název podle toho, že je šitý z proužků. Korzety tohoto typu se šily v letech 1897-1904. Ribbon vznikl jako zjednodušený nástupce viktoriánských korzetů. Původně se jednalo o velice jednoduchý, málo vyztužený korzet, aby si ho ženy byly schopné ušít samy.

Tento střih může mít pouze podobu underbustu.

PD

ZD

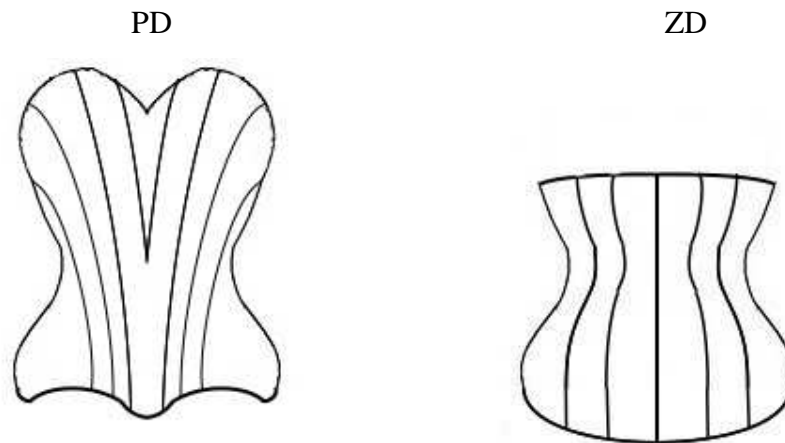
[16]

Obr.12 Náčrt předního a zadního dílu korzetu zvaného Ribbon

S-shaped corset

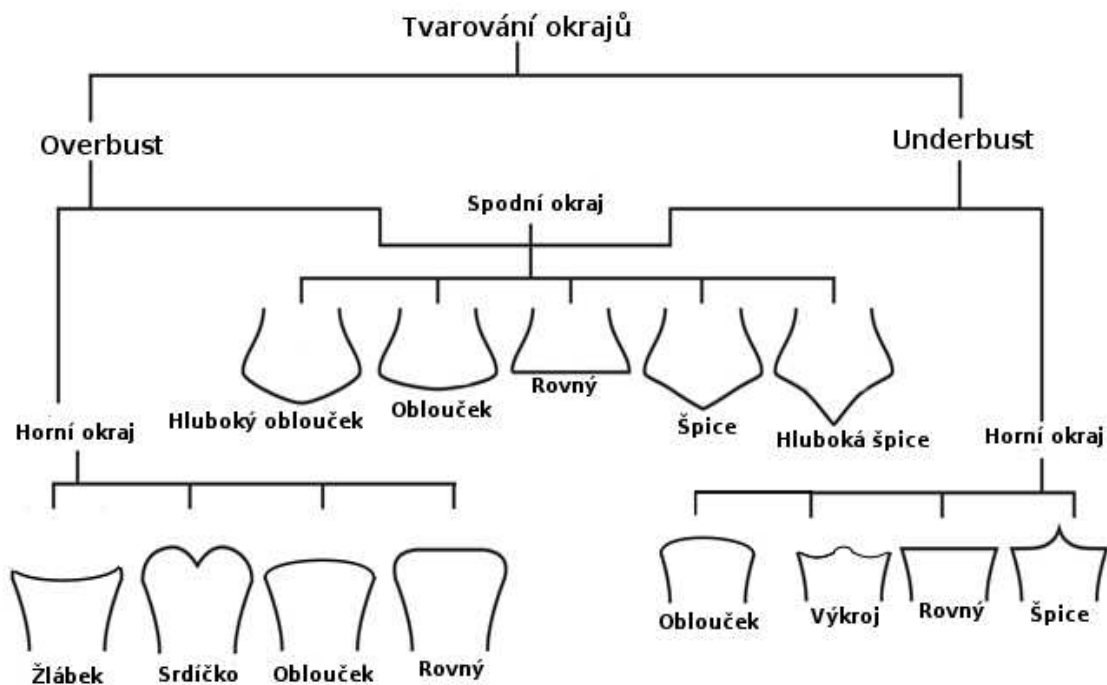
V zahraničí zvaný též "S-bend" nebo "Straight front" pro rovný přední profil a esovité prohnutí těla směrem dozadu, které tvoří. Korzety tohoto stylu se nosily v letech 1900-1910. Dnes jsou oblíbené pro okamžitý efekt plochého břicha, nejsou však vhodné pro každodenní nošení právě z důvodu prohnutí zad v bederní oblasti.

Střih se skládá z dvanácti dílů a může mít podobu underbustu, midbustu i overbustu.

[16]

Obr.13 Náčrt předního a zadního dílu korzetu zvaného S-shaped

Obr.14 Obrazné schema tvarování okrajů korzetů

[16]

Korzetový slovníček:

Korzet

Bez ramínek, s předním nebo zadním zapínáním, silně vyztužený, tvaruje partii pasu, žaludku a břicha.

Corsage

Bez ramínek, vyztužený i nevyztužený, délkou může dosahovat až k bokům.

Corselet

Jednodílný návlek s ramínky a podvazky tvarující poprsí, pas, břicho a boky. Na rozdíl od korzetů je zhotoven z elastického materiálu.

Teddy/body

Jednodílný nátělník bez rukávů, který je kombinací tílka a kalhotek, často se zapínáním v rozkroku. Existují volné i přiléhavé verze.

Leotard

Původní trikot užívaný hlavně baletkami. Je těsně přiléhavý, a stejně jako u body kombinací kalhotek a tílka. Většinou má krátké rukávy a nohavičky. Nosí se pod sukni či kalhoty, čímž zastupuje klasické tílko.

Bodice

Tenký, málokdy vyztužený nátělník a často vyrobený z elastických materiálů. Byl inspirován boletky národních krojů.

Bustier

Těsně přiléhající krátký nátělník, zhotovený ze stresového materiálu. Verze s rovným střihem a bez ramínek je známá jako tube top (netvarovaná podprsenka tvořená pruhem).

Girdle

Těsně přiléhavý pružný návlek sahající od pasu po kyčle. Existují verze bez podvazků i s podvazky.

Guêpière

Kombinace tílka a břišního pasu vytvořená v roce 1946 za účelem dosažení vosího pasu a oblých boků. Název je odvozeninou francouzského výrazu pro vosí hnízdo.

[4]

Smyslem korzetů až do konce 19. století bylo přizpůsobit vzhled žen určitým společenským normám a potlačovat jejich sexualitu. Proto emancipované ženy hájily právo na odlišnou módu a to je důvod proč se tak rychle ujaly podprsenky.

1.4.D Podprsenky

O vzniku podprsenky se traduje několik různých verzí. Nejčastější je vyprávění o zámožné Američance Mary Phelps Jacobové. Když se v roce 1914 chystala na ples, zjistila, že má tak jemné a odvážné šaty, že jí korzet vyčnívá z výstřihu. Stejně ji bránil při tanci v pohybu. Proto si s pomocí služky uvázala kolem ňader dva kapesníky a ty upevnila kolem těla růžovými stuhami. Sklidila ostrou kritiku, stejně tak i veliký obdiv. Její známé ji okamžitě požádaly, aby jim ušila stejný kousek. A tak si nechala 3. listopadu roku 1914 podprsenku patentovat a pod jménem Caresse Crosbyová založila firmu, která podprsenky šila. Podnikání ji však za chvíli přestalo bavit, a tak prodala svůj patent americké firmě Warner Brother Korset Copany za 1500 dolarů. [1]

Z podobného principu vyšla také tehdejší ředitelka společnosti Kestos Rosalinda Kleinová. Ta sešila dohromady dva látkové trojúhelníky. K horním a postraním cípům přišila pásy z bavlněného žerzeje, které se na zádech překřížily a vepředu se knoflíky připnuly na trojúhelníky. Od této doby výrobci spodního prádla tyto prvotiny nejrůznějšími způsoby zdokonalovali. Ve 40. letech 20. století se spodní prádlo skládalo z podprsenky, kalhotek a podvazkového pásu přidržujícího punčochy.

Módní trendy v průběhu doby ovlivňovaly tvar poprsí. V Americe v 50. letech bylo v módě vysoko nadnesené a ostře tvarované poprsí, a to vyžadovalo pevně vyztuženou podprsenku. 60. léta upřednostňovala spíše chlapecký styl a plošší hrudník byl jedním z aspektů ženské krásy. [4]

Koncem 80. let a na počátku 90. let móda opět zavedla hlubší výstřihy, které vyžadovaly plný tvar. Do popředí se dostal požadavek na podprsenky, které nadnesou a zvětší poprsí. První push-up podprsenku uvedla na trh americká firma Frederick's. Má za úkol zvýrazňovat kulatost prsů a byly doplňovány vycpávky, které se v případě potřeby vkládaly do kapes košíčků. V roce 1992 se stala doplňkem sezony podprsenka zvaná Wonderbra, která byla poprvé představena kanadským návrhářem Louistem Poirierem v roce 1964. Řada dalších společností připravila pro ženy různé druhy podprsenek, od sportovní přes sexy až po podprsenky pro těhotné. [4]

Obr. 15 Podprsenka 1939

Obr. 16 Podprsenka z hladkého saténu 1941

Obr. 17 Podprsenka 1950

Obr. 18

Obr. 19

Obr. 20

Obr. 18;19;20 Příklady současných módních trendů

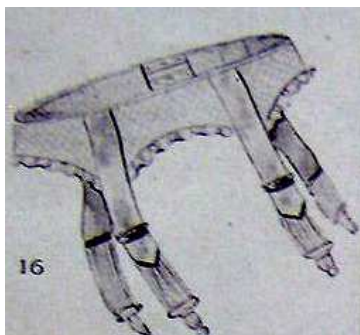
1.4.E Košile, trikoty, punčochy a podvazky

V letech 1795-1815 ženy v celé Evropě nosily košile. Dlouhé v pase nepřestřižené šaty s kratičkými rukávy nebo úplně bez rukávů, s velkými výstřihy a rozparky sahajícími vysoko nad kolena. Tento volný a půvabný, ale také hygienický šat vznikl jako účelové oblečení pro těhotné a pro kojící matky v Anglii. Vedle vzdušného, nejčastěji bílého materiálu, volně splývajícího v přirozených záhybech, dodával zvláštní půvab pas, podvázaný vysoko nad přirozenou linií. Nová móda byla tak lákavá, že ji nezastavila ani důvodná obava z nachlazení i následného úmrtí. Pro ženy, zvláště pro ty mladé, byla jistě možnost zbavit se korzetu, spodniček i vycpání poprsí polštářky či pružinami velmi lákavá. [5]

Na oděvní scénu prádla vstupuje také tělový trikot, který pod košilí nahradí dosavadní objemné prádlo. Trikot se začíná obecně používat kolem roku 1800. Do módy jej uvedla tanečnice Medina Viganó, která v něm vystupovala už v roce 1790. Pod tělový trikot se také nosily měkké, vyztužené živůtky. Některé byly vyplňovány vložkami, zvýrazňujícími plnost prsou. [5]

Do ženské garderoby se na začátku 19.století s objemným oděvem vrací také bílé rozměrné prádlo, košile a kalhotky sahající ke koleni. Ty se vrátily mimo jiné na nátlak lékařů, kteří opakovaně varovali ženy před následky nachlazení. Od konce 20. let 19.století přibývá spodniček, některé byly vyztuženy kosticemi, jiné žíněmi. Nejdůležitější součástí prádla se znovu stává korzet. Je to náročný, samostatný díl prádla, vyrobený z bavlny, ale také z kůže. Do roku 1815 vyráběli korzety krejčí a švadleny, pak se jich ujímá speciální profese korzetiérů a začíná také jejich průmyslová výroba. [5]

Ve 20. letech se velmi rychle ujal volný, nepřiléhavý typ prádla. Velmi oblíbené byly členěné podprsenky a kalhotové či sukňové kombiné se zvonovými kalhotkami. Nedílnou součástí spodního prádla se staly punčochy a podvazky (viz. Obr. 21 a 23). Punčochy byly vyráběny z lesklé bavlněné příze pastelové nebo bílé barvy, na nártu

zdobené vyšíváními nebo vyplétanými ozdobami s krajkovými vzory. Podvazky tvořily ozdobné pásy, zdobené krajkami, výšivkou nebo stužkami. Přivazují se nebo připínají na punčochu. Jsou poněkud pikantní součástí prádla. [5]

Obr. 21 Ukázka podvazkového pásu

Ideál krásy ve 30. letech byl štíhlá a sportovní postava bez výrazných prsou, pasu a boků. Prádlem, které pomáhá tento ideál vytvářet je gumový korzet spojený s krajkovou nebo hedvábnou podprsenkou, který zpevňuje tělo aniž by ho deformoval.

Obr. 22 Spodní košile, konec 19.stol

Obr. 23 Podprsenka,
Podvazkový pás,
Punčochy; 1932

Obr.24 Spodní kombiné 1925

Obr. 25 Tělové body bez výztuže 21.stol.

1.4.F Pánské prádlo

Na rozdíl od žen věnují muži prádlu jen málo pozornosti. Představuje pro ně nezbytné spodní oblečení, v zimě ochranu proti chladu, není viditelné, a proto je důležitá jen jeho čistota nikoli však vzhled. Ani muži, kteří se strojíli s vybraným vkusem, ho neměli velké zásoby. O tom, že mužské prádlo nebylo příliš elegantní, svědčí volné, dlouhé spodky, vpředu zapínané na knoflík a vzadu s rozparkem. Dále uzavřený nátělník, také vpředu zapínaný, který byl na zimu vlněný. Nezbytný byl pro mnoho mužů také korzet, nebo alespoň zpevňující pás na holém těle, který ale také nepředstavoval zrovna vrchol elegance. [5]

Pánské prádlo se výrazněji změnilo až ve 20. století. Po konci první světové války se objevilo tričko bez rukávů. Jeho definice je naprosto neměnná – jedná se o pleteninový, trupový nebo rukávový vrchní oděv bez límce. Rukávy mají různou délku a nejčastěji se obléká přes hlavu. [6]

V třicátých letech 20. století se objevilo tričko ze síťoviny, původně ušité ze starých rybářských sítí důstojníkem Henrikem Brunem. Předností nátělníku ze síťoviny je, že v zimě hřeje, a v létě chladí. Umožňují to vzduchové bubliny v prostorách mezi vlákny síťovité struktury materiálu. Ještě v průběhu 2. světové války se nátělník nosil pouze v armádě, ovšem jen jako spodní prádlo. V padesátých letech minulého století odstartovaly revoluční změnu ve způsobu nošení celebrity, a to američtí herci John Wayne, Marlon Brando a James Dean. Všichni se objevili v tričku jako vrchním oděvu na televizní obrazovce. Už kolem roku 1955 se obecně tolerovalo nošení trička bez košile, triko se stalo symbolem revoltující mládeže. [6]

Později si lidé začali obyčejná trička barvit, batikovat a potiskovat, škála stříhů pro muže i ženy se velmi rozšířila. Ke sportovním účelům jsou vyráběny nátělníky, trička nebo atletická tílka i z high-tech materiálů – udržují nebo vyrovnávají tělesnou teplotu a pohlcují pachy. Zimní spodní triko s dlouhým rukávem má stejný význam jako dlouhé spodky. Neviditelnost prádla pod vrchním oblečením již není tak důležitá: dlouhé rukávy triček dnes běžně vykukují z košil, jejich rukávů a také u krku. [6]

Nátělníky, které byly velmi populární, v dnešní době trochu ztratily svůj význam. Moderní muž si totiž dokáže měnit košili i několikrát denně, podle potřeby. Nátělník je

však pořád důležitou součástí šatníku, v zimě zahřeje a v teplých obdobích pohltí přebytečný pot, než se stihne vsáknout do košile. Jde o takzvaný lapač potu. [6]

Nejdůležitější typy trik:

Trička (Muscle Shirts) – charakteristický je pro ně kulatý výstřih u krku, jsou bez rukávů. Mají lemování kolem výstřihu u krku a na ramenech. Existují v různých vzorech a většinou jsou vyrobené z klasické bavlny nebo směsových materiálů.

Trička (T – Shirts) – s kulatými výstřihy a také s výstřihy do písmene „V“, podle účelu nošení v ročním období jsou buď bez rukávů, s krátkými nebo dlouhými rukávy.

Tílka (Beater nebo Sleeveless T – Shirt) – mají hlubší kulatý výstřih a jsou bez rukávů, se širšími ramínky. Nosí se pod oděv, materiály jsou jemnější než u triček (bavlna nebo jemná polyesterová vlákna). Tílka ze silnějších materiálů jsou v letním období oblíbeným vrchním oděvem.

Tank Topy (Tank Tops nebo Singlet nebo Vest) – jsou většinou s hranatým výstřihem, bez rukávu a se širšími rovnými ramínky. Jde o oblíbený oděv sportovců, nosí se rovněž jako vrchní oblečení.

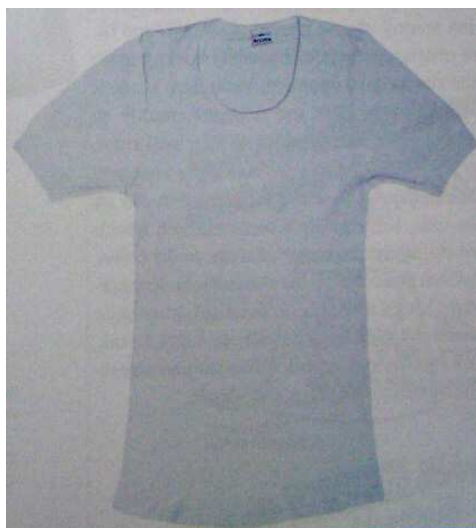
Skampolo – označuje nátělník s různě dlouhým rukávem (i bez rukávu), často s polokruhovým výstřihem. Je ukončený pružným lemem, vyrábí se z bavlněných lehkých pletenin. [7]

Obr. 26 Spodní triko s dlouhým rukávem, určeno do chladného počasí

Obr.27 Příklad nátělníku

Obr. 28 Příklad nátělníku s hlubším výstřihem a krátkými rukávy

Boxerky, trenky, slipy

V dnešní době se u mužů pod pojmem spodní prádlo rozumí hlavně spodní kalhoty, u kterých hraje velmi důležitou roli pohodlí a funkčnost. Každý muž má jinou představu o tom, který druh prádla je nejpohodlnější. Pravdou je, že všechny typy mají své výhody i nevýhody a ve většině případů při volbě spodního prádla jde spíše o pocitovou záležitost. Slipy jsou typické tím, že dobře drží a nerýsují se pod přiléhavými lehkými kalhotami. Na rozdíl od toho, když si muž obleče na trenýrky přiléhavé kalhoty nebo kalhoty z lehké látky, jsou vidět. V osmdesátých letech přišly do módy boxerky. Přívrženci slipů však jejich existenci odmítali. Teprve když zjistili, jak sou pohodlné, uznali že slipy svírají. Pánské prádlo se vyznačuje mírnou barevností. Převládají hlavně šedé, modré, černé, antracitové nebo nazelenalé tóny. V sytých barvách převládá hlavně červená. Také vzorování je velmi jemné, proužky, kostičky tón v tónu i různé motivy tetování jsou stále aktuální. [6]

Obr. 29 Ukázka trenek

Obr. 30 Ukázka Boxerek

Obr. 31 Ukázka slipů

Během 21. století se na trh spodního prádla dámského i pánského dostala inovace s názvem bezešvé spodní prádlo. Tato novinka disponuje předností téměř nulového množství švů a tím pádem i maximálním pohodlím. Pro ženy je takové prádlo nejvhodnější například pod velmi přiléhavé společenské šaty nebo halenky z jemných materiálů. Jelikož se tento typ prádla vyrábí většinou bez jakýchkoli ozdob a jen ve třech základních barvách - tělová, černá a bílá -, ztrácí na přirozeném romantickém půvabu. Řada žen však stejně dává tomuto druhu prádla přednost. Řeší totiž spoustu problémů, které mají ženy s nošením a pohodlím. Jelikož má minimum švů, je ideální pro ženy s větším poprsím i zadečky. Neškrťe, nezařezává se a nevznikají nepříjemné otláčeniny, popřípadě odřeniny od švů.

I pro pány je bezešvé prádlo velmi pohodlné. U pánských trenek, ale kolikrát i u boxerek a slipů bývají nejčastěji kamenem úrazu středové švy, které mohou tlačit nebo dřít, což potom vyvolává nepříjemný pocit nepohodlí. U mužů i u žen jsou veškeré tyto pocity individuální, každému člověku vyhovuje něco jiného ale vše každopádně úzce souvisí se správným výběrem velikostí spodního prádla.

2. Hlavní zásady výběru spodního prádla

2.1 Nejčastější chyby při výběru

- Dámské prádlo

Výběr podprsenky může pro mnohé ženy představovat banální a stereotypní činnost. Avšak, je obecně známo, že velká většina žen vybírá toto spodní prádlo špatně. Jak se tedy má postupovat při nákupu nové podprsenky?

V první řadě by se ženy a dívky měly zaměřit na to, aby obvod podprsenky nebyl příliš volný. Mnoho dam se nesprávně domnívá, že obvod by měl odpovídat číslu, které si naměří pod prsy. Proč je tento postup špatný? Je třeba si uvědomit, že mnoho podprsenek disponuje elastickými vlastnostmi, takže je dobré si kupovat prádlo s obvodem o 5-10 centimetrů menším (např. pod prsy naměříte 75 centimetrů, obvod by se měl tedy pohybovat okolo 65 centimetrů). [8]

Pravidlem číslo dva je, že by zadní část podprsenky neměla „lézt“ nahoru. Naopak, linie zadní části se zapínáním by měly tvořit pravý úhel. Dalším důležitým aspektem, na který je třeba dát si při výběru pozor, je, aby podprsenka pevně seděla, i pokud je zapnuta až na poslední háček. Není totiž pravidlem, že podprsenka sedící už při zapnutí na první háčky, bude sedět i po vyprání a delším nošení. Důležité také je, aby se v nové podprsence žena cítila pohodlně a sebejistě. [8]

Velmi časté jsou také případy, kdy se ramínka podprsenky její nositelky přímo zarývají do kůže a to je velmi nepříjemné. Ramínka by měly mít pouze doplňovací funkci. Rozhodně na podprsence nejsou proto, aby držela poprsí. Proto je nutné dbát na to, aby ramínka seděla pohodlně a nezařezávala se do ramen. [8]

Důležité je také dávat pozor i při výběru takzvaných push-up podprsenek. Pokud si žena vybere nesprávnou podprsenku, je velmi pravděpodobné, že vznikne „efekt dvojitých prsou“ (prsa přes košíčky přetékájí, což může sice mužům připadat sexy, avšak pod trikem se prsa nehezky rýsují). Řešením je zvolení větších košíčků a díky tomu se bude žena v podprsence cítit pohodlněji. Košíček se však nesmí krabatit či jinak deformovat. [8]

Závěr nakupování nové podprsenky se bude týkat kostice. Ta musí správně přiléhat mezi prsy, což se pozná tak, že se můžou pod kostici mezi prsy bez obtíží strčit dva až tři prsty. Zároveň by kostice neměla tlačit a měla by kopírovat měkkou tkáň prsů po celé délce, přičemž končit by měla až u podpažní jamky. [8]

Kamenem úrazu ale nemusí být jen nákup podprsenky. I při výběru vhodné velikosti kalhotek ženy častokrát dělají chyby. Většina má totiž pocit, že jakmile jsou kalhotky z elastického nebo mírně pružícího materiálu, tak jim padnou. To je často mylný úsudek. [9]

Nejjednodušší rada je – ženy by měly kupovat kalhoty takového velikostního značení, jako mají trička. Pokud je velikost trička S, pak i kalhotky budou S. Nemá cenu snažit se dostat do kalhotek velikosti L, když skutečná velikost je XL. Pohodlí je přece důležité, i když jde o prádlo, které většinou nikdo nevidí. [9]

-Pánské prádlo

Důležitou zásadou při výběru pánského spodního prádla není pouze pohodlný střih, ale také barva. Právě i tento detail o nositeli mnohé vypoví. U spodního prádla platí jednoduché pravidlo – čím snědší typ muže, tím světlejší by měl nosit spodní prádlo, a naopak u světlejšího typu muže platí tmavší odstíny barev. Barvy a vzory dokáží také krásně modelovat postavu. Absolutním hitem číslo jedna jsou exotické motivy a vzory, které přidají na objemu. Pokud si pánové přejí něco zakrýt nebo dokonce zúžit, je lepší vybírat prádlo se širším pruhem nebo jednobarevné kousky. [10]

Jak se ale pozná, že je prádlo kvalitní? Zásadou číslo jedna jsou švy. Ty nejdražší, ale zároveň nejkvalitnější pánské „spodky“ nemají švy. Pokud se nějaký šev objeví, tak výhradně po stranách. Tím nejméně pohodlným střihem spodního prádla je šev, který je umístěn přímo uprostřed. [10]

2.2. Nejčastěji používané materiály a jejich užité vlastnosti

Ať jde o jakýkoli druh prádla, od sportovní podprsenky po krajkové komplety, mělo by každopádně zaručovat pohodlí. V 19. a na počátku 20. století přišel do módy jemný krepdešín, mušelín a hedvábí. Tyto materiály byly však vyhrazeny hlavně pro nejbohatší vrstvy a ostatní se musely spokojit s hrubými lněnými a bavlněnými látkami. Teprve ve dvacátých letech minulého století bylo vyvinuto viskóзовé vlákno. Díky tomuto materiálu si i nemajetné ženy mohly dovolit hebké a jemné prádlo. Druhá světová válka se nemálo podepsala na změně módy, začalo se šetřit. Luxus hebkých a lehkých látek vystřídaly všední žerzeje, padákové hedvábí a úplety ze zbytků vlněných přízí.

Po válce se opět trh otevřel a začaly se dovážet materiály z USA. Americká společnost DuPont v roce 1938 vynalezla polyamid, který se na trh uvedl pod značkou nylon. Padesátá a šedesátá léta zažila veliký rozmach chemických vláken. Pomyslným symbolem moderního života ženy se staly nylonové punčochy a punčochové kalhoty. Podobnou oblibu si získala i lycra, další vynález společnosti DuPont. Vyznačovala se lehkostí, pružností a stahovacími vlastnostmi. V osmdesátých letech se v rámci chránění životního prostředí opět vrátila bavlna.

Spodní prádlo se vyrábí z velkého množství různých materiálů. Od zcela přírodních, směsových, až po materiály umělé. V dnešní době návrháři velmi rádi experimentují, a

proto se rodí druhy spodního prádla z různých netradičních materiálů jako jsou, poživatelné materiály nebo materiály, které ve tmě svítí. [11]

Bavlna:

Bavlněné spodní prádlo je velmi měkké a jemné, přitom se však vyznačuje vysokou pevností a dobrou odolností při údržbě. Bavlněné prádlo se vyznačuje výbornou savostí a je vhodné i pro osoby s citlivější pokožkou. Bavlněná vlákna mají výbornou stálost při praní, jsou odolné vůči UV záření a proto jsou velmi trvanlivým materiálem. Spodní prádlo vyrobené z bavlny je poddajné, tvárné a pružné, prádlo je příjemné na omak a má vynikající užité vlastnosti. Z těchto důvodů patří bavlněné spodní prádlo k oblíbeným. [11]

Mikrobavlna:

Vysoce kvalitní a jemná česaná bavlna se označuje jako mikrobavlna. Mikrobavlna získává díky speciální technologii předení mimořádné vlastnosti vhodné právě pro výrobu bezešvého spodního prádla. Materiály s mikrobavlnou se vyznačují svými vynikajícími užitnými vlastnostmi. Prádlo je velmi jemné, ale přitom pevné, barevně stálé a nenáročné na údržbu. Svoje vynikající vlastnosti si spodní prádlo z mikrobavlny uchovává i při opakovaném praní. V kombinaci s elastanovým vlákny je prádlo dokonale tvarově i rozměrově přizpůsobivé. [11]

Modal:

Modal je vlákno, které je vyrobené na bázi regenerované celulózy. Základní surovinou pro jeho výrobu je bukové dřevo. Modalová vlákna mají hladký a jemný povrch, což umožňuje docílit u prádla příjemného hedvábného lesku, zářivých barev a stejnoměrného povrchu. U tohoto spodního prádla se oceňuje schopnost rychle odvádět pot od povrchu těla, což přispívá k příjemným pocitům při nošení. Na omak je prádlo velmi jemné, ale přitom dostatečně pružné a odolné. Svou měkkost a zářivé barvy si spodní prádlo s modalovými vlákny udržují i po opakovaném praní. Na rozdíl od bavlny má prádlo s modalovým vláknem rovnoměrnější vzhled a měkčí omak. Materiály se vyznačují vyšším leskem a sytějšími barvami. Tyto vlastnosti si modal zachovává i po vícenásobném praní. Ve srovnání s klasickou viskózou je modalové prádlo odolnější vůči mechanickému namáhání, méně se sráží a má menší sklon k mačkání. Jelikož právě v těchto oblastech jsou na spodní prádlo kladeny velmi vysoké požadavky, je prádlo s modalovým vláknem vhodné právě pro tyto účely. U spodního prádla se nejčastěji kombinuje modal s bavlnou a elastanem. [11]

Viskóza:

Viskóza je vlákno vyrobené na bázi regenerované celulózy. Základní surovinou pro výrobu je nejčastěji dřevo nebo bavlna. Materiály na bázi regenerované celulózy sice nejsou čistě přírodní, ale lze je považovat za jakousi alternativu k přírodním materiálům. Cílem výroby těchto materiálů je přiblížit se přírodním materiálům, ale zároveň přinést nové a příjemné vlastnosti. Spodní prádlo s klasickými viskózovými vlákny ocení uživatelé pro jejich velmi dobré absorpční vlastnosti, které jsou dokonce lepší než u bavlněného prádla. Prádlo s viskózou je příjemné na pokožce, vzhledem se velmi blíží bavlněnému spodnímu prádlu a zároveň působí na omak velmi měkce. Spodní prádlo s viskózovými vlákny zajišťuje optimální výměnu tepla, čímž přispívá k příjemnému pocitu při nošení. U spodního prádla se jde setkat s viskózou jak s vlákny syntetickými (polyamid, polyester), tak i s vlákny přírodními (bavlna). [11]

Elastan:

Elastan je syntetické vlákno. Jedná se o vysoce pružné polyuretanové vlákno. Charakteristickým znakem elastanového vlákna je jeho vysoká pružnost. Vlákno je velmi jemné a vždy se používá v kombinaci s dalšími vlákny. Spodní prádlo, které obsahuje elastanová vlákna je velice pružné a má schopnost dlouhodobě si udržet svůj tvar. Má výrazně snížený sklon k mačkavosti. Zároveň se však přidáním malého množství elastanu nezmění vlastnosti základního materiálu. Toto vlákno je také odolné vůči mořské vodě a působení světla. [11]

Bambus:

Základem pro výrobu bambusového vlákna je surový bambus, který se zpracovává chemickou cestou podobně jako viskóza. Bambusové vlákno je považováno za materiál 21. století. Díky rychlému růstu je bambus rychle obnovitelným přírodním zdrojem. Spodní prádlo s bambusovým vláknem má mnoho zajímavých a pro své uživatele příjemných vlastností. Je velmi jemné a příjemné na omak, materiál lze přirovnat k hedvábí nebo kašmíru. U spodního prádla s obsahem bambusového vlákna, se oceňuje hlavně jeho antibakteriální a antistatické vlastnosti. Složka Bamboo Khun, zůstává zachována i v bambusovém vlákně a zabraňuje množení bakterií a omezuje vznik nepříjemných pachů. Tato látka dokáže eliminovat až 70% nežádoucích bakterií. To dodává spodnímu prádlu výjimečný komfort a zároveň předurčuje toto prádlo i pro

osoby s citlivější pokožkou. Sportovně aktivnější lidé ocení příjemné termoregulační a absorpční vlastnosti prádla s bambusovým vláknem. Povrchová struktura samotného vlákna je členěna množstvím mikrospor a umožňuje tak až 3× lepší odvod vlhkosti od pokožky než bavlna. V teplých obdobích jsou textilie o 2-3 stupně chladnější než bavlna a na těle vás příjemně chladí. Naopak v chladnějších obdobích vás bude zahřívat. Tyto vlastnosti jsou porovnatelné se synteticky vyráběnými vlákny, z nichž jsou vyráběny materiály pro sportovní funkční prádlo. Spodní prádlo s bambusovým vláknem velmi dobře odolává namáhání a svoje pozitivní vlastnosti si udržuje i po vícenásobném praní, což přispívá k jeho dlouhodobé životnosti. U spodního prádla se s bambusovým vláknem nejčastěji kombinuje bavlna a elastan. [11]

Lycra:

Lycra je syntetické vlákno. Jedná se o vysoce pružné značkové polyuretanové vlákno, které je registrované firmou Invista. Charakteristickým znakem vláken Lycra je jejich vysoká pružnost. Vlákna jsou schopná se bez porušení protáhnout až na sedminásobek své původní délky a po uvolnění se vrací zpět na svou původní délku. Spodní prádlo s vlákny Lycra je charakteristické větší pružností, tvarovou stálostí a lepší splynavostí. Přidáním již malého procenta vláken Lycra se zlepší přizpůsobení spodního prádla křivkám postavy, což přispívá k mnohem lepšímu komfortu při nošení. [11]

3. Hygiena a údržba spodního prádla

Hygiena je velmi důležitou součástí života každého člověka a má i bezprostřední souvislost se spodním prádlem. To, zda lidé dodržují zásady hygieny a jak je dodržují má dopad nejenom na pohodlnost prádla ale i na jeho životnost a vzhled.

3.1. Hygiena a mytí

Pravidelná hygiena - mytí, byla běžnou součástí života již v dávných civilizacích. Mýdlo, šampon, voda.... to nejsou vynálezy dnešní moderní doby. Díky životnímu stylu se prostředky hygieny zmodernizovaly, zrychlily a většina z nás přestala denní hygienu vnímat jako chvíle pro relaxaci, chvíle pro očistu těla i duše. Stala se všední záležitostí.

Ve starém Egyptě používali k mytí přírodní prostředky, rostlinu mýdelnici, fazolovou mouku, rozemleté kaštiny, pšeničné otruby nebo například hovězí žluč. Vzhledem k zeměpisné poloze Egypta, stálému teplu a vlhku, které přispívá ke vzniku nemocí, se Egyptané koupali až několikrát denně. Používali také mléko, med, vosk a léčivé bahno. Očista těla probíhala ve společných lázních a po koupeli Egyptané používali krémy a vůně. Parfémy byly vyráběny na bázi olejů a jiných tuků - například myrha, skořice, kardamom, levandule, kořen kosatce, aromatické pryskyřice a vonná dřeva. Egyptané vyznávali heslo: Kosmetika a krása spojená s péčí o zdraví. [12]

Ve starém Řecku byla péče o tělo a hygiena pod silným vlivem Egypta. Řekové uznávali koupele, provozovali sport, masáže a dali také na vyváženou stravu. Antičtí Řekové vyznávali princip kalokaghatie - podle starořeckých představ soulad mezi krásou a dobrem, soulad krásy těla a duše, ideál dokonalosti. Řekové dokonce vytvořili povolání "kosmet", vykonávali jej otroci, kteří byli vyškoleni lékaři a kněžími. Denní hygiena probíhala ve společných lázních, muži se chodili denně nechat oholit. [12]

Jako prostředek k očištění začalo mýdlo sloužit až ve 2. stol.n.l. kdy jej slavný římský lékař Galenos používal k mytí těla i prádla. Z tuku, vylouhovaného popela a vápna se vyráběly kuličky mýdla, kterými se odstraňovala nečistota z těla i šatů. [12]

Ve středověku se metody tělesné očisty příliš nelišily. Hygiena se prováděla doma, ale také ve veřejných lázních, které byly společné pro muže i ženy. Do lázní se chodilo nejen za tělesnou očistou, ale i za jinými požitky. V kádi lidé setrvali někdy i celou noc, jedli a pili, aby neusnuli zpívali písně. I přesto se stávalo, že někdo v kádi usnul a utopil se. Takto uvolněná morálka přetrvala až do konce 16. století, kdy přišla morová rána a syfilis. [12]

V 18. století přetrvává negativní postoj k hygieně. Lidé se báli moru a k vodě, která je živná půda pro nakažlivé nemoci, neměli příliš důvěry. Stačilo ve vodě smočit konečky prstů na ruku a na nohu. K mytí se používala umyvadla ne větší než jídelní mísa. Obličej si lidé nemyli vodou, ale otírali si jej bílým plátýnkem, mastné vlasy zakrývali parukami. Raději než vodou, kterou se přenášely nemoci, se omývali alkoholem, vínem a mlékem. Král Ludvík XIV si po ránu pouze otřel ruce pálenkou. Velmi žádaným zbožím se stal parfém, oblíbené byly vůně pomerančových květů, hniječích jablek, hřebíčků a skořice. Místo mytí obličeje se používal ve značném

množství pudr, často byla vrstva pudru silná až 1 mm. Důsledkem byla povadlá a zsinalá pleť, vřidky a puchýřky, které se díky nedostatku slunce a vzduchu tvořily. Dámy po třicátém roce života proto svou krásu pozbývaly. Hygiena probíhala výhradně doma v umyvadlech, někdy kádích či předchůdcích vany. To ovšem neplatilo pro venkovský lid. Při práci na čerstvém vzduchu byla jejich pleť čistá a zdravá. Na venkově se také lidé někdy koupali v čistých říčkách, potůčcích a rybnících. [12]

Od poloviny 19. století byly mnohé domy vybavovány koupacími vanami, obvykle zinkovými, často obložených dřevem, aby bylo možno po koupeli tyto místnosti využívat i pro jiné účely. Koupání bylo přísně soukromou záležitostí. K hygieně se používalo mýdlo a voda.

Ve 20. století se mytí a hygienické návyky stávají běžnou součástí života. Začíná fungovat osvěta o prospěšnosti očisty na lidské zdraví. Ve druhé polovině 20. století je koupelna s vanou již naprosto samozřejmou součástí každého nově budovaného domu či bytu. Poslední trendy odrážejí rychlejší a uspěchanější životní styl - mnoho lidí dává přednost sprše a dalším módním a praktickým hygienickým prostředkům a pomůckám. [12]

Mýdla

První mýdla z popela a sody

Po celá staletí se k praní používala směs popela a sody. K odstraňování špíny sloužili různé druhy hlíny, ale také moč, která byla známá pro své dezinfikující účinky. V řadě zemí používali kořeny, kůru a plody mydlice (*Saponaria vulgaris*). Tato rostlina rostla podél řek a potoků a obsahovala šťávu, která ve vodě pěnila. Gaius Plinius ze starého Říma ve své encyklopedii *Historia Naturalis* popisuje, že mýdlo vynalezli Galové. Vyráběli ho z kozího oleje a popela. Sloužilo však také jako pomáda na vlasy. [13]

Arabští specialisté na mýdlo

Mezi hlavní specialisty na výrobu mýdla se řadili i Arabové. Vyráběli ho z olivového oleje a aromatických olejů. Začali do něj přidávat hydroxid sodný.

Starověk (2500 př. n. l. – 476)

Lidé ve starém Egyptě se pravidelně myli a prali své šaty prostředky vyrobenými z rostlinného másla a alkalických solí. To byly první mýdla podobné prostředky, které byly později rozšířeny křížáky po Evropě.

Podle starověké římské pověsti vzniklo slovo „mýdlo“ podle pahorku Sapo v Římě, kde byla obětována a spalována zvířata. Živočišný tuk a popel ze zvířat byly z pahorku spláchnuty deštěm do jílovité půdy v řece. Použití tohoto nového materiálu výrazně usnadnilo ženám praní. [14]

Středověk (476 – 1453)

Ve středověku nebyla pro lidi, žijící v Evropě, hygiena nijak důležitá, protože se domnívali, že voda je hlavní příčinou všech nemocí. Prádlo prali jen jednou za dva až tři měsíce za použití mýdla. Výroba mýdla se v Evropě stala řemeslem v průběhu sedmého století a zpočátku se rozšířila především ve Španělsku, Itálii a Francii. Mýdlo se vyrábělo z rostlinného popela, rostlinného nebo živočišného tuku a vůní, vyrobených podle pečlivě utajovaných receptů. Mýdlo tedy existovalo jako luxusní zboží až do 19. století a bylo dostupné pouze bohatým. [14]

Renesance (přibližně 1450 – 1700)

Během renesance, zatímco umění vzkvétala, šlechta se snažila poukázat na svůj lepší původ svým vzhledem a oblečením. Řídila se proto módou a své oblečení měnila více méně pravidelně. Kromě toho se rozvíjela věda: přispěla k pochopení, že nedostatek hygieny vede k nemocem. Lékaři doporučovali používání mýdla, to však stále zůstávalo výsadou bohatých. První továrna na mýdlo byla otevřena v 17. století ve francouzském městě Toulon. [14]

18. – 19. století

Mýdlo se rozšířilo do všech evropských domácností. V té době se časté koupání a praní stalo součástí každodenního života, protože hygiena byla symbolem společenského postavení. Lidé zjistili, že čistota předchází nemocem a šíření infekcí.

V roce 1851 se objevila první pračka s bubnem na ruční pohon. [14]

20. století

Na počátku 20. století byla zkonstruována první elektrická pračka.

- 1916 – během I. světové války byl v důsledku nedostatku rostlinných a živočišných tuků vynalezen první syntetický prací prostředek. Mezi syntetické prací prostředky se řadí ty, které jsou vyrobené bez mýdla a skládají se z různých látek.
- Ve třicátých letech byla ve Spojených státech zahájena výroba pracích prostředků pro použití v domácnostech.
- V padesátých letech se objevily první tekuté prací prostředky, zatímco v šedesátých letech byly vyvinuty odstraňovače skvrn a enzymatické prací prostředky.
- V roce 1968 vznikla značka Ariel s cílem usnadnit ženám život tím, že je osvobodí od dlouhých hodin strávených u prací v domácnosti.
- V osmdesátých letech se objevily prostředky na praní, které jsou účinné i při nízkých teplotách.
- V devadesátých letech přichází na trh vysoce koncentrované práškové a tekuté prací prostředky. [14]

21. století

- 2010 – na českém trhu se objevuje nová inovace v oblasti praní prádla – gelové kapsle. Každá kapsle obsahuje potřebnou dávku tekutého pracího prostředku, který by měl být při odstraňování skvrn koncentrovanější než klasické tekuté prací prostředky. [14]

3.2. Údržba prádla

Každá žena může mít ze svého dobře padnoucího spodního prádla radost jen tak dlouho, jak dlouho je pěkné. Pro zachování tvaru, barev, pružnosti a dalších vlastností prádla by se měly přesně dodržovat doporučené postupy ošetřování. Na všitých etiketách každého výrobku jsou uvedeny symboly pro jeho údržbu., které bohužel mnohé ženy přehlídí, nebo na ně neberou při praní ohled. Takové zacházení má pak za následky nevzhledné deformace prádla, materiál se vytáhá či naopak srazí a ve finále pak neplní svoji funkci. [15]

Podprsenky se vyrábí z jemných a pružných materiálů a je zapotřebí se o ně dobře starat, aby vydržely co nejdéle. Podobně jako u veškerého oblečení platí, že se

mají dodržovat symboly na štítcích. Podprsenky je nejlepší prát v ruce, protože v pračce se rychleji opotřebují. Ideální je použít vlažnou vodu a šetrný prací prostředek. Nesmí se ždímat. Také není vhodné přidávat aviváž nebo dokonce bělidlo – došlo by k narušení vláken a pružnosti materiálu. [15]

Kdo chce přesto prát spodní prádlo v pračce, měl by použít speciální prací sáček, nastavit nízkou teplotu a program jemného praní. Dále by se neměla používat sušička. Teplo ze sušičky ničí výztuž a materiál podprsenky. Při častém používání sušičky by se mohlo stát, že se výztuž srazí a bude menší než samotný košíček. [15]

Při správném zacházení by měla podprsenka vydržet přibližně 2 roky. Vytahaná podprsenka neplní svou funkci a je třeba ji nahradit novou.

Vzhledem k velkému množství materiálů, ze kterých se spodní prádlo vyrábí nemusí být jeho údržba zcela jasná.

Bavlna:

Pro optimální údržbu se doporučuje spodní prádlo z bavlněného materiálu prát maximálně na 40°C. Prádlo je vhodné žehlit za nízké teploty nebo nežehlit vůbec (dle symbolů údržby na výrobku). Nedoporučuje se spodní prádlo bělit, sušit v bubnové sušičce nebo chemicky čistit. [15]

Mikrobavlna:

Údržba spodního prádla z mikrobavlny je stejná jako u bavlny. Pro optimální údržbu se doporučuje prádlo z tohoto materiálu prát maximálně na 40°C. Nedoporučuje se prádlo žehlit, bělit, sušit v bubnové sušičce nebo chemicky čistit. [15]

Modal:

Spodní prádlo s modalovým vláknem se udržuje stejně jako dva výše uvedené materiály. Spodní prádlo z tohoto materiálu prát maximálně na 40°C. Nedoporučuje se prádlo žehlit, bělit, sušit v bubnové sušičce nebo chemicky čistit. [15]

Viskóza

Pro optimální údržbu se doporučuje spodní prádlo z tohoto materiálu prát maximálně na 40°C. Nedoporučuje se prádlo žehlit, bělit, sušit v bubnové sušičce nebo chemicky čistit. [15]

Elastan

Elastanové vlákno nepřijímá vlhkost a spodní prádlo se velice snadno udržuje. Praní a celkovou údržbu prádla s obsahem elastanového vlákna je třeba přizpůsobit potřebám materiálu, který je zastoupen v převažujícím množství. [15]

Bambus

Spodní prádlo z tohoto materiálu se doporučuje prát maximálně na 40°C. Nedoporučuje se prádlo žehlit, bělit, sušit v bubnové sušičce nebo chemicky čistit. [15]

Lycra

Praní a celkovou údržbu prádla s obsahem vláken Lycra je třeba přizpůsobit potřebám materiálu, který je zastoupen v převažujícím množství. [15]

V každém případě je nutné vždy u všech druhů spodního prádla (dámského i pánského) přesně dodržovat způsob údržby uvedený na etiketách.

Ukázka symbolů údržby na etiketách spodního prádla

Ruční praní při maximální teplotě 40°C

Výrobek se nesmí bělit

Výrobek se nesmí sušit v bubnové sušičce

Výrobek se nesmí žehlit

Výrobek se nesmí chemicky čistit

4. Veřejná anketa

Co je to průzkum?

Vyhledávání informací o tom, co lidé chtějí a proč to chtějí.

Průzkum je systematické shromažďování a vyhodnocování informací, které vedou k pochopení požadavků trhu. Hledá odpovědi na otázky týkající se nákupního chování zákazníků, kvality distribuce výrobků a účinnosti reklamy.

Metoda dotazování patří k nejrozšířenějším typům průzkumu trhu.

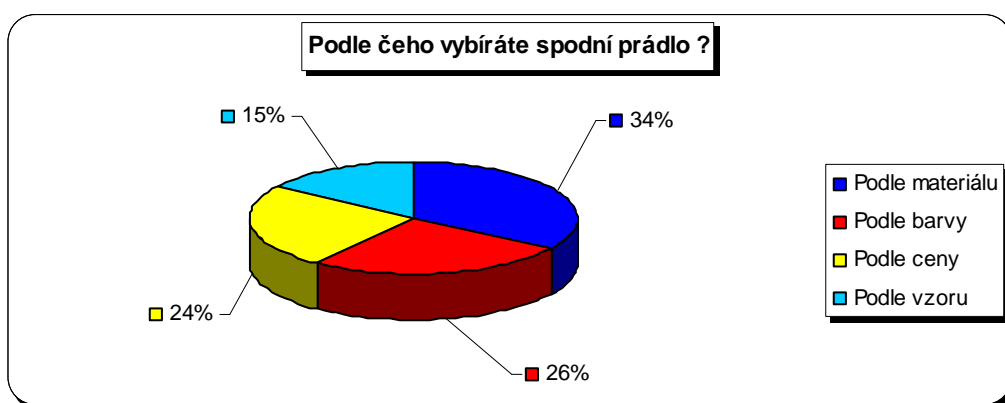
Cíl průzkumu

Cílem tohoto průzkumu bylo zjištění jak si u spotřebitelů stojí spodní prádlo na českém trhu. Jaké druhy si lidé nejčastěji vybírají, čemu dávají přednost a zda mají nějaké obecné znalosti z tohoto oboru. Dotazník byl rozeslán v elektronické podobě a odpovědělo na něj **233 žen** ve věku **od 16 do 70 let** a **107 mužů** ve věku **od 16 do 87 let**.

Výsledky toho průzkumu jsou rozděleny do koláčových grafů pro lepší znázornění a představu zjištěných hodnot.

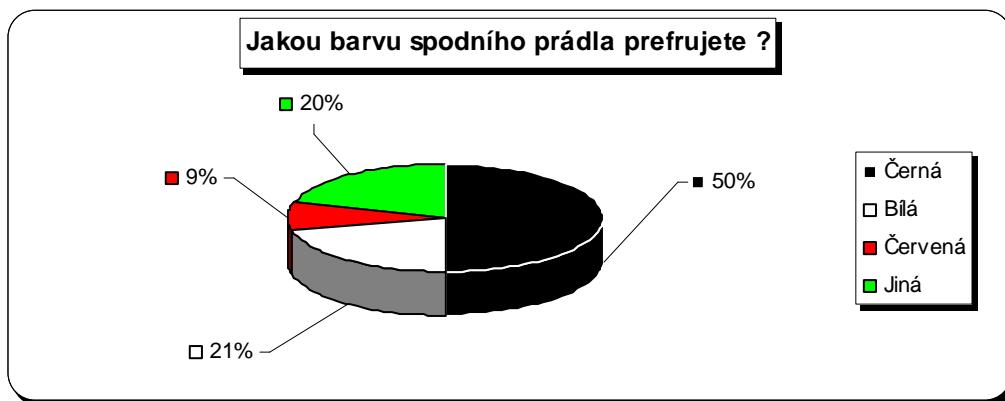
Grafy – výsledky dotazování žen

1. V otázce, podle čeho si ženy nejčastěji vybírají spodní prádlo bylo zjištěno, že pro nejvíce žen hraje nejdůležitější roli při výběru materiál, ze kterého je prádlo vyrobeno. Takto odpovědělo 34% z 233 dotazovaných.

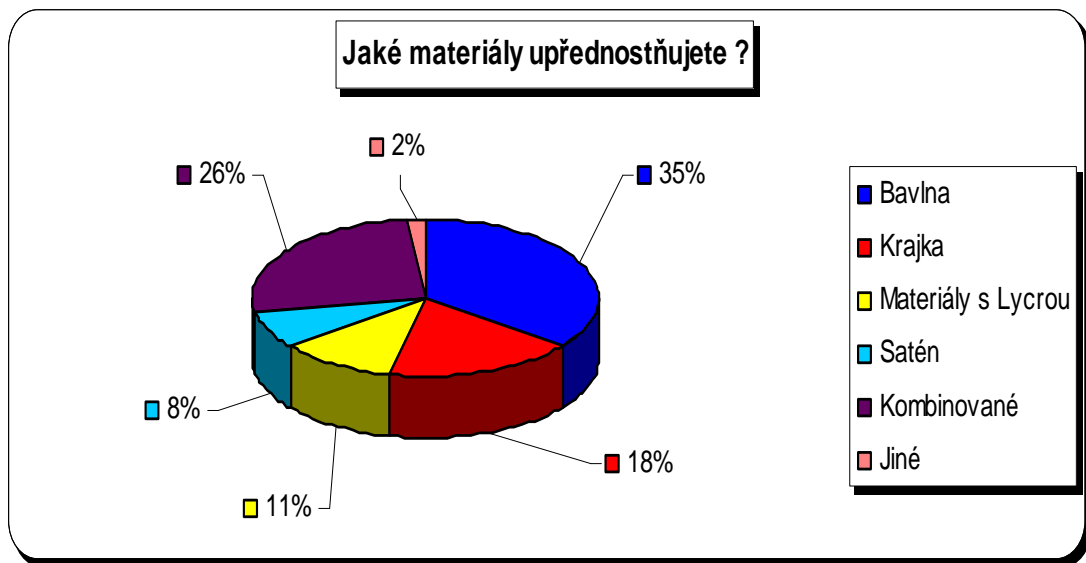
<u>odpověď</u>	<u>počet odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
Podle materiálu	80	34
Podle barvy	60	26
Podle ceny	57	24
Podle vzoru	36	15

2. Další otázka se týkala oblíbenosti barev. Nejvíce odpovědí dostala černá barva, která je jakousi známkou luxusu a už dlouho se drží mezi prvními v žebříčku oblíbenosti. Tuto barvu má nejraději 50% z 233 dotazovaných žen.

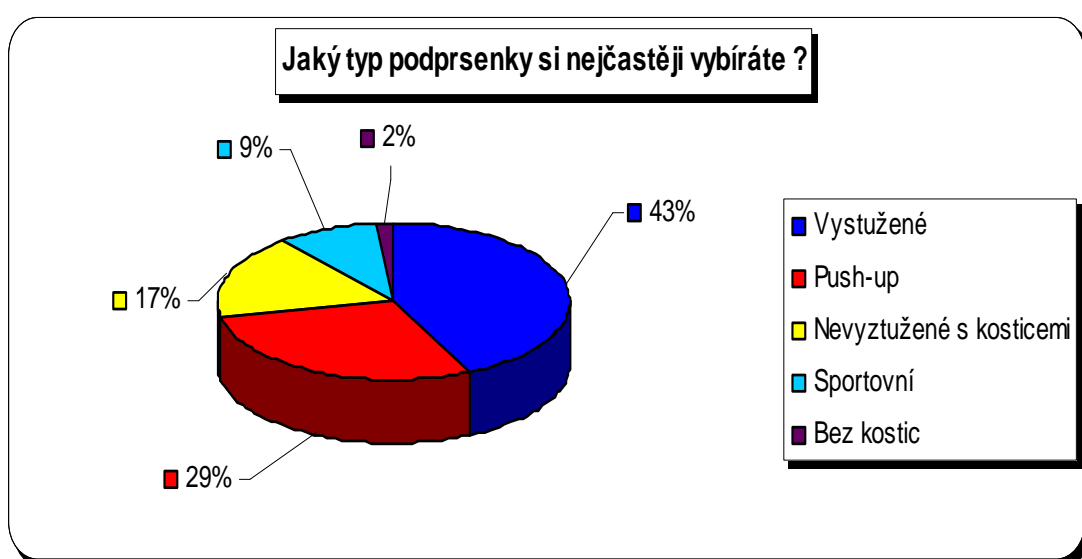
<u>odpověď</u>	<u>počet odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
Černá	117	50
Bílá	49	21
Červená	20	9
Jiná	48	20

3. Třetí otázka se vztahovala na materiály, ze kterých je prádlo vyrobeno. Nejvíce oblíbenou se stala bavlna. Má dobré užitné vlastnosti, ať už jde o měkkost, dobré sání potu či tepelně izolační vlastnosti. Tuto variantu si zvolilo 35% dotazovaných. Na pomyslném druhém místě se umístila varianta kombinovaných materiálu jako jsou bavlna/krajka, satén/krajka s 26% z 233 dotazovaných žen.

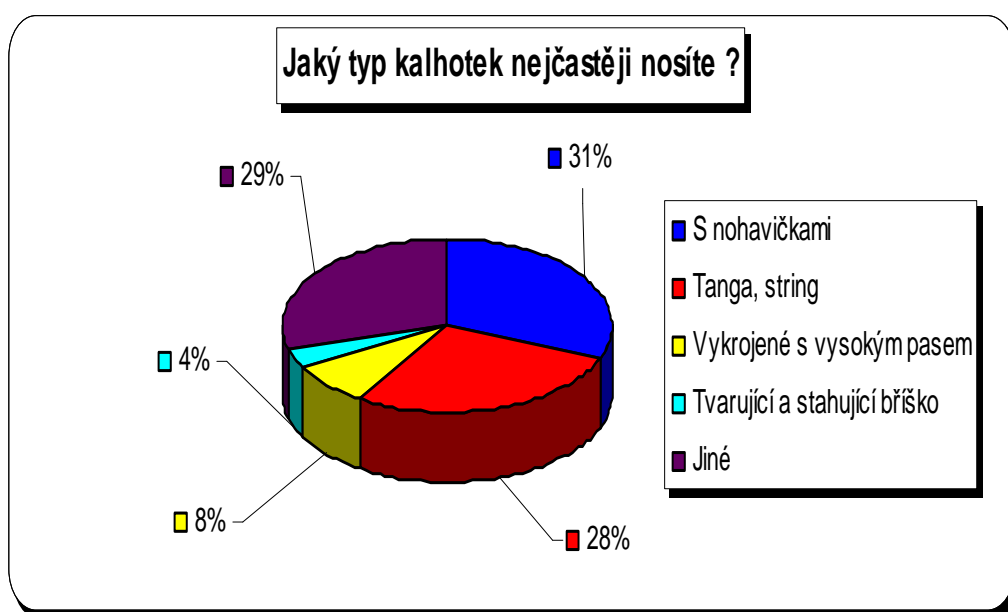
<i>odpověď</i>	<i>počet odpovědí</i>	<i>procentuálně</i>
Bavlna	82	35
Krajka	42	18
Materiály s Lycrou	25	11
Satén	19	8
Kombinované	61	26
Jiné	4	2

4. V otázce číslo 4, jaký typ podprsenky si ženy vybírají zvítězila vyztužená podprsenka s 43%. Vyztužení bývá v celé ploše košíčků, tudíž je velmi pohodlná a dělá hezký tvar prsou. Dnes je možnost vybrat si z mnoha tvarů vyztužených podprsenek, a proto tento typ padne většině žen. Druhý nejvíce oblíbený typ je podle průzkumu podprsenka Push-up. Tento druh je ideální pro ženy, které potřebují zvětšit poprsí a dodat dekoltu pěkný plný tvar. Tato odpověď si získala 29% z 233 dotazovaných.

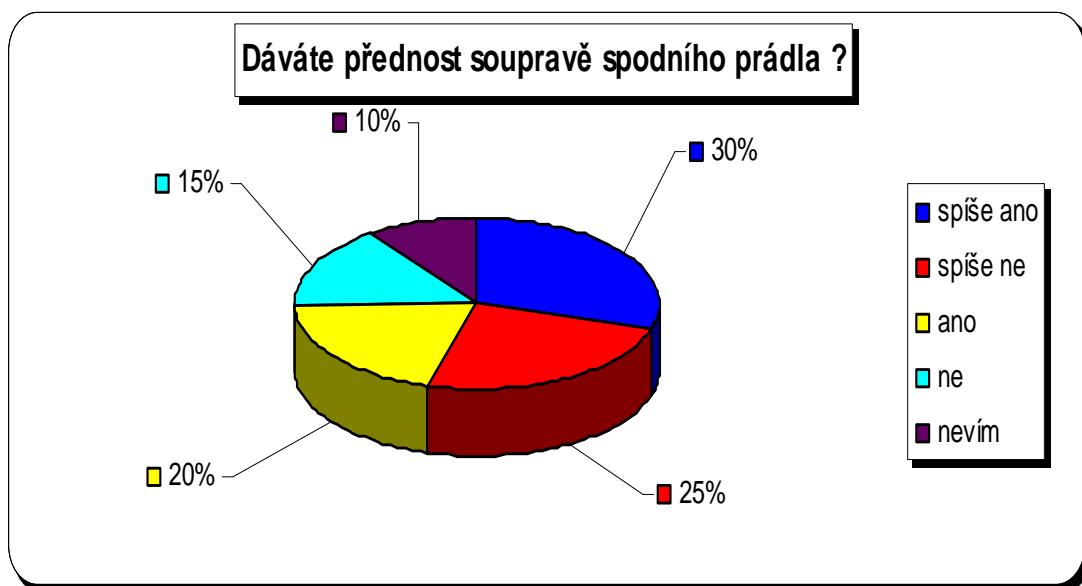
<u>odpověď</u>	<u>počet odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
Vyztužené	100	43
Push-up	68	29
Nevyztužené s koticemi	40	17
Sportovní	21	9
Bez kotic	4	2

5. V páté otázce zvítězil tvar kalhotek s nohavičkami, získal si 31% odpovědí. Jak vyplývá z tohoto průzkumu, i kalhotky tanga a string jsou stále velmi populární již několik let. Takto odpovědělo 28% z 233 dotazovaných respondentů.

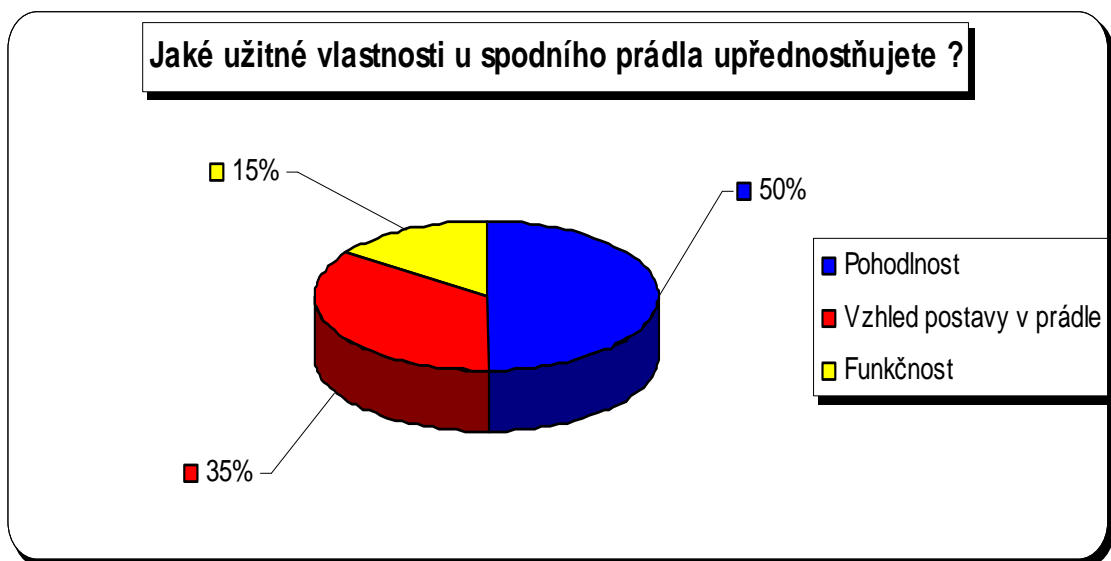
<i>odpověď</i>	<i>počet odpovědí</i>	<i>procentuálně</i>
S nohavičkami	73	31
Tanga, string	65	28
Vykrojené s vysokým pasem	18	8
Tvarující a stahující bříško	9	4
Jiné	68	29

6. Z šesté otázky vyplývá, že největší procento žen si stále kupuje kompletní soupravy prádla (kalhotky, podprsenka, košilka).

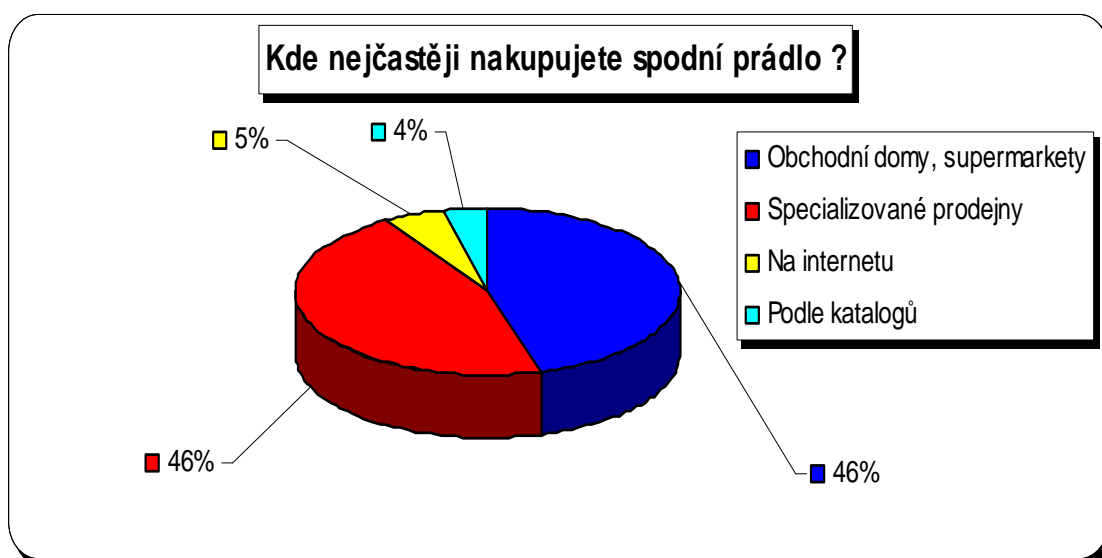
odpověď	počet odpovědí	procentuálně
spíše ano	69	30
spíše ne	58	25
ano	47	20
ne	36	15
nevím	23	10

7. U každého oblečení je velmi důležité pohodlí, neméně pak u spodního prádla. Každá žena však klade důležitost na jiný aspekt. Z odpovědí na otázku číslo 7 tak vyplynulo, že největší procento žen dává přednost hlavně pohodlnosti a to 50% z 233 dotázaných.

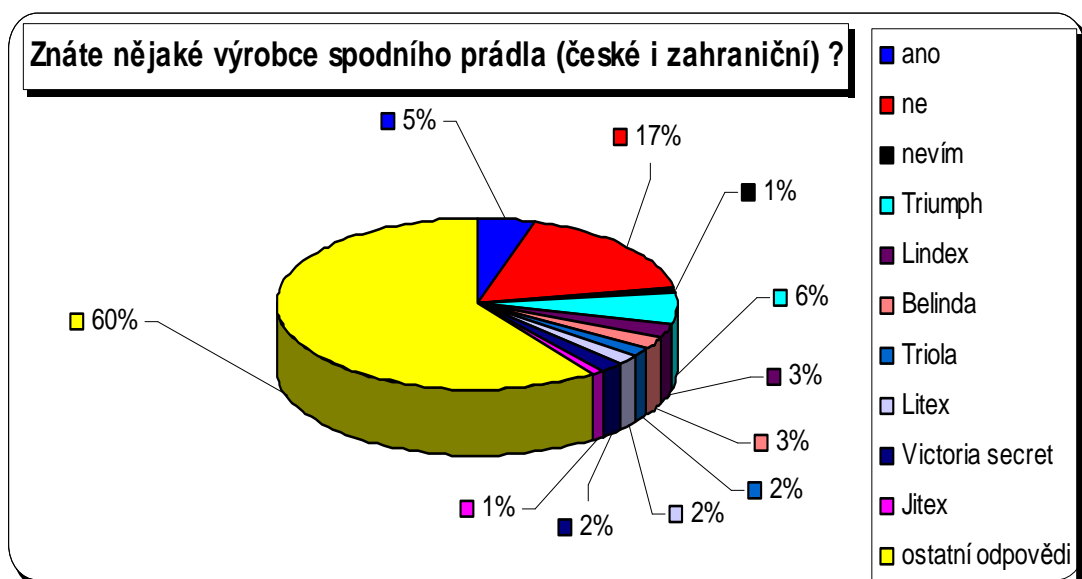
<i>odpověď</i>	<i>počet odpovědí</i>	<i>procentuálně</i>
Pohodlnost	116	50
Vzhled postavy v prádle	82	35
Funkčnost	36	15

8. Významný detail je také to, kde se spodní prádlo nakupuje. Důležité je si prádlo pořádně vyzkoušet a zjistit zda opravdu sedí. To v případě objednávání přes internet nebo z katalogů nelze. V osmé otázce jasně zvítězily dvě možnosti nákupu, a to v obchodních domech či supermarketech a ve specializovaných prodejnách. Obě varianty získaly po 46% z 233 dotazovaných žen.

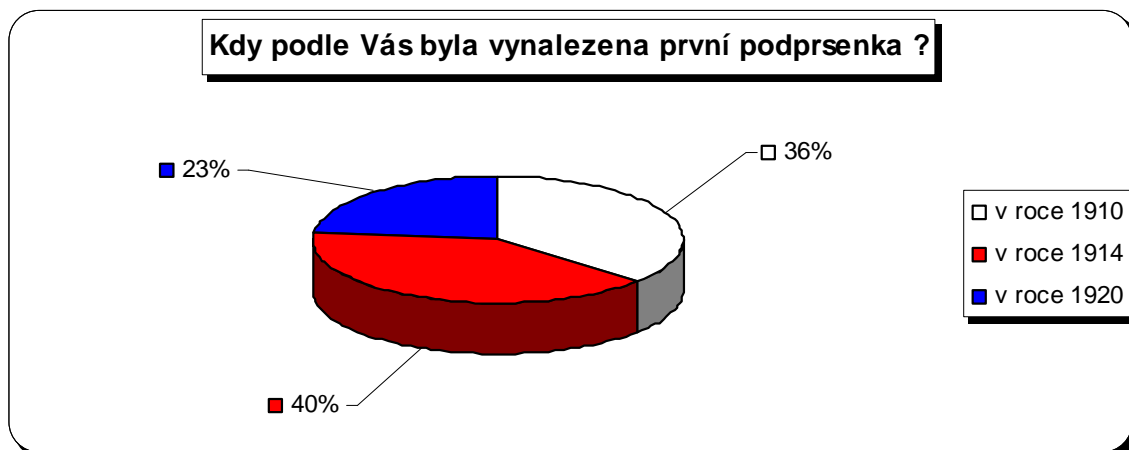
<i>odpověď</i>	<i>počet odpovědí</i>	<i>procentuálně</i>
Obchodní domy, supermarkety	106	46
Specializované prodejny	106	46
Na internetu	12	5
Podle katalogů	8	4

9. Cílem deváté otázky bylo zjistit, zda mají české ženy nějaký přehled o největších výrobcích spodního prádla ať už se jedná o české nebo zahraniční firmy. Pokud dotazovaný respondent odpověděl ano, pak měl za úkol napsat, které firmy zná. Ostatní odpovědi znázorňují vždy pouze jedno uvedení výrobce, který se již nezopakoval.

<u>odpověď</u>	<u>počet odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
ano	11	5
ne	40	17
nevím	3	1
Triumph	13	6
Lindex	6	3
Belinda	6	3
Triola	4	2
Litex	4	2
Victoria secret	4	2
Jitex	3	1
ostatní odpovědi	139	60

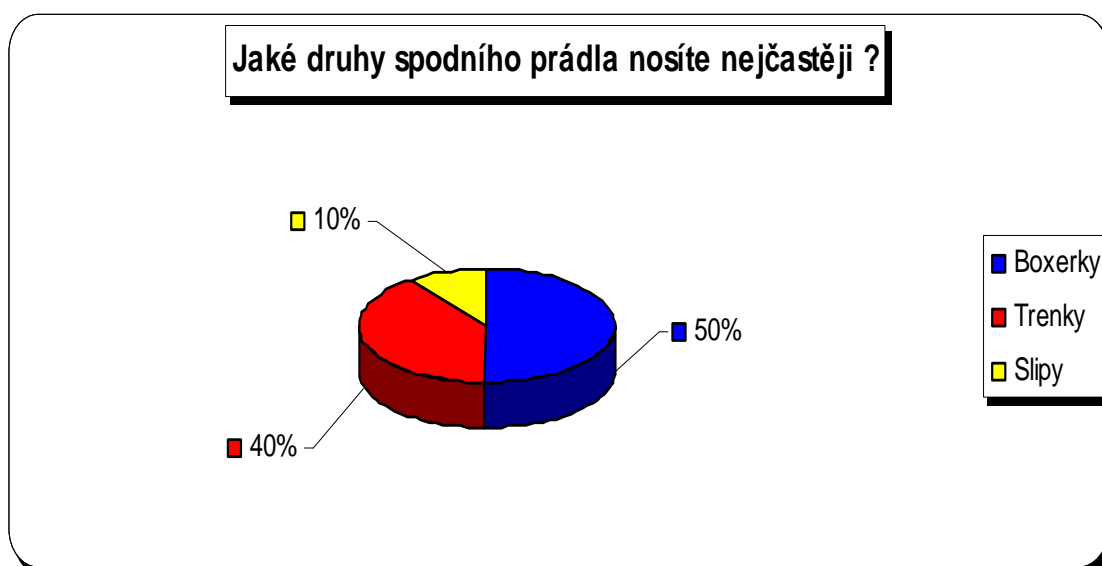
10. Poslední otázka měla zjistit, zda mají ženy v široké veřejnosti alespoň trochu přehled o historii prádla. Většina z dotazovaných žen odpověděla správně a to, že se vynález podprsenky se datuje na rok 1914. Správné odpovědi tvořily 40% z celkového počtu respondentů.

<u>odpověď</u>	<u>počet odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
v roce 1910	85	36
v roce 1914	94	40
v roce 1920	54	23

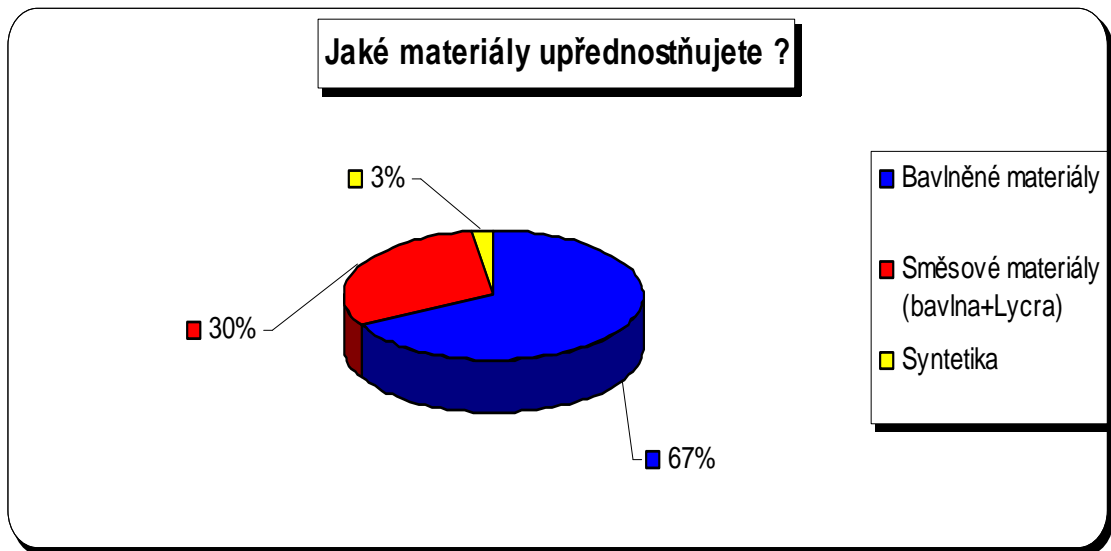
Grafy – výsledky dotazování mužů

1. Otázka jaké druhy prádla pánové nejraději nosí měla za úkol zjistit, jak si stojí boxerky, slipy a trenky na českém trhu co se týče oblíbenosti. S nejlepším výsledkem vyšly boxerky a to s 50% ze 107 dotazovaných mužů.

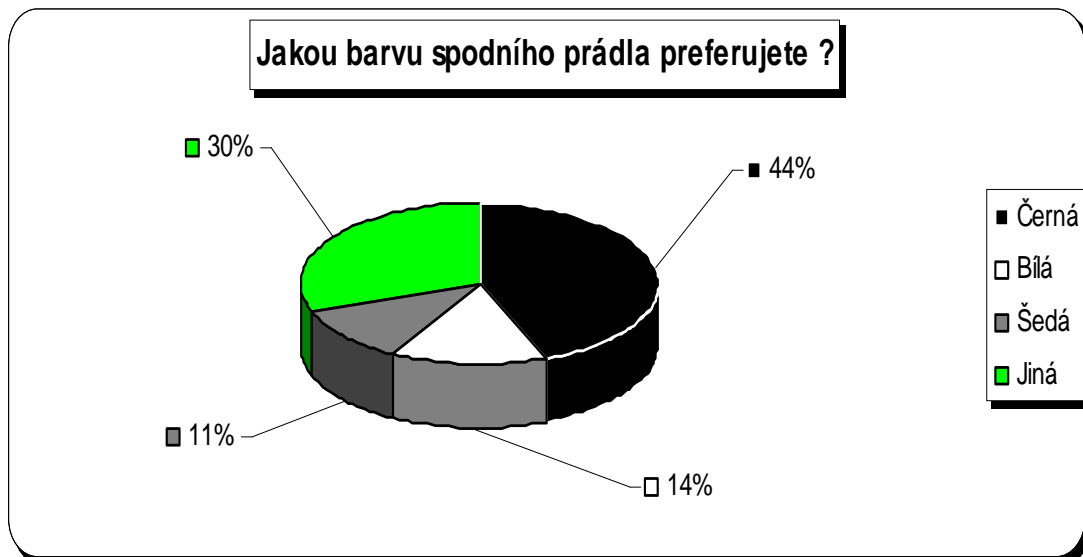
<u>odpověď</u>	<u>počet odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
Boxerky	54	50
Trenky	42	40
Slipy	11	10

2. Výběr vhodného materiálu má velký vliv na celkové pohodlí a užité vlastnosti spodního prádla. K nejoblíbenějším druhům patří bavlna, která v této otázce získala 67% z 107 dotazovaných respondentů.

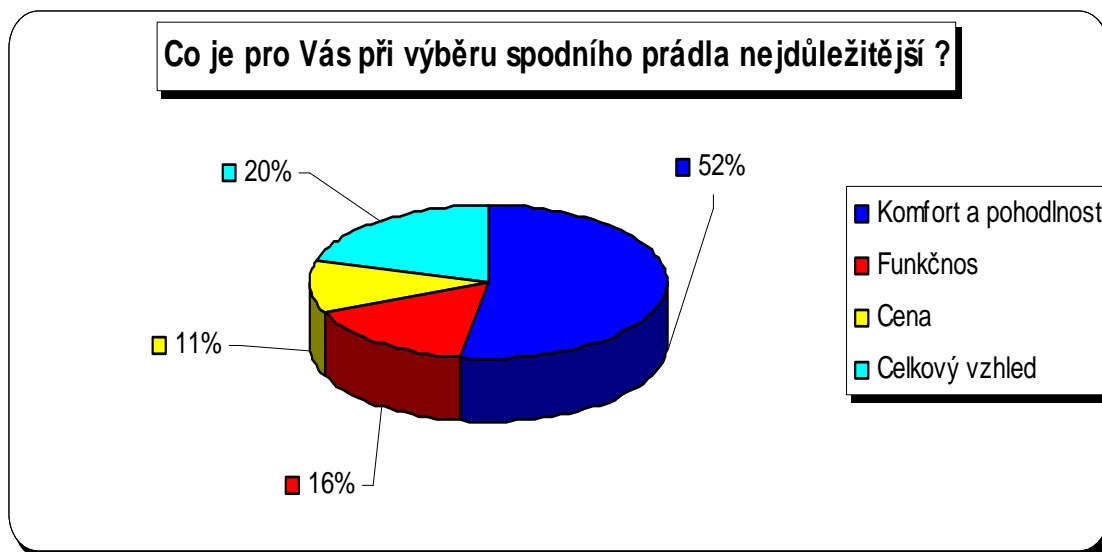
<u>odpověď</u>	<u>počet odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
Bavlněné materiály	72	67
Směsové materiály (bavlna+Lycra)	32	30
Syntetika	3	3

3. Nejčastěji nošenou barvou u mužského spodního prádla se stala barva černá. Tuto variantu zvolilo 44% mužů ze 107 dotázaných.

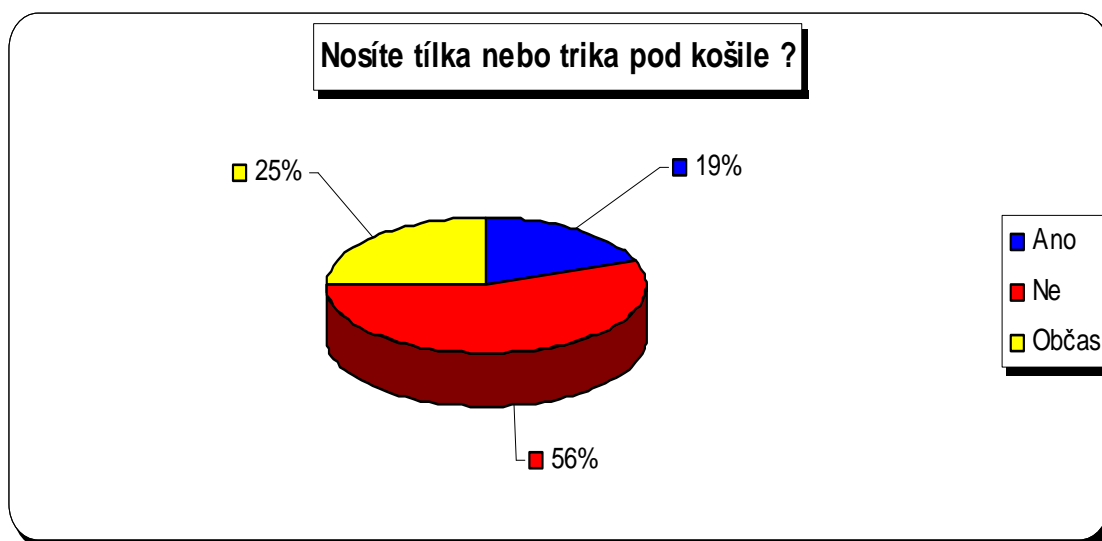
<u>odpověď</u>	<u>počet</u> <u>odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
Černá	47	44
Bílá	15	14
Šedá	12	11
Jiná	33	30

4. Při výběru spodního prádla je důležité hlavně to, aby správně sedělo a plnilo svoji funkci. Největší procento mužů dává přednost celkovému komfortu a pohodlí a to 52% ze všech 107 mužů.

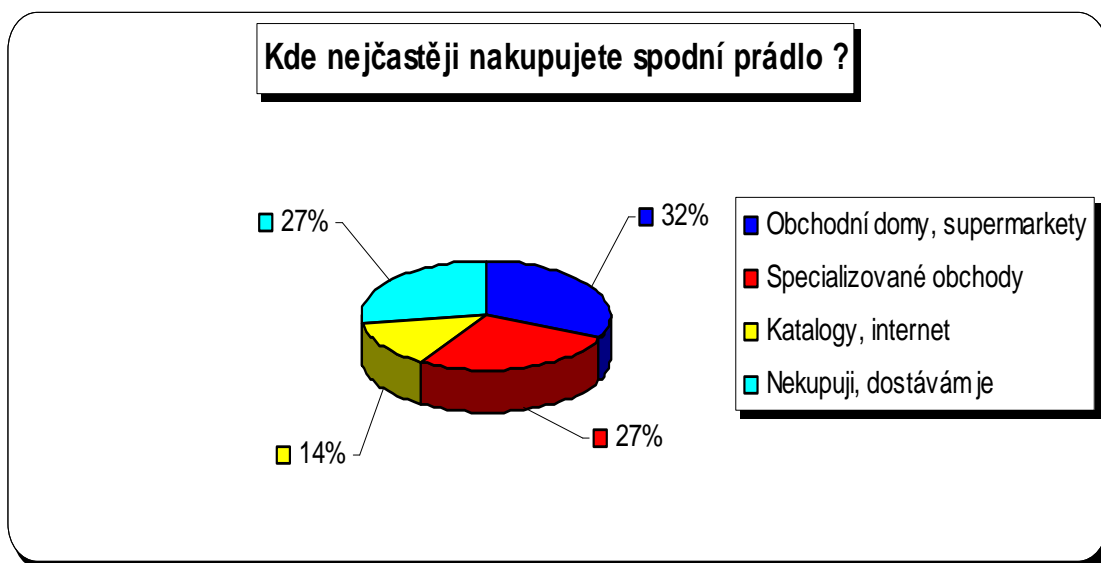
<u>odpověď</u>	<u>počet odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
Komfort a pohodlnost	56	52
Funkčnos	17	16
Cena	12	11
Celkový vzhled	22	20

5. Nošení tílka či trika pod košilí má velmi praktický význam. V létě sají pot ještě než se stihne viditelně prosáknout na košili a v zimně příjemně hřejí. Ale průzkum v této otázce ukázal, že většina dnešních mužů tílka ani trika pod košilemi nenesí. Takto odpovědělo 56% dotazovaných mužů a pouze 19% ze 107 tento druh spodního prádla používá.

<u>odpověď</u>	<u>počet</u> <u>odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
Ano	21	19
Ne	60	56
Občas	27	25

6. Z odpovědí na poslední otázku vyplývá, že nejčastěji pánové nakupují spodní prádlo v obchodních domech či supermarketech. A to 32% ze 107 dotázaných respondentů. Zajímavostí je, že 27% mužů si spodní prádlo nekupuje samo, nýbrž ho dostávají od rodinných příslušníků.

<u>odpověď</u>	<u>počet odpovědí</u>	<u>procentuálně</u>
Obchodní domy, supermarkety	34	32
Specializované obchody	29	27
Katalogy, internet	15	14
Nekupuji, dostávám je	29	27

4.1. Závěr veřejné ankety

Nejčastěji nošený druh spodního prádla:

U dámského prádla se na vrcholu žebříčku umístila celoplošně vyztužená podprsenka a kalhotky s nohavičkami a u pánů zvítězily boxerky.

Nejoblíbenější barvy:

Prvenství mezi barevnými odstíny u dámského i pánského spodního prádla si získala černá.

Zjištění obecných znalostí veřejnosti v oblasti spodního prádla:

Otázka z obecných znalostí byla položena pouze ženám a konkrétně se týkala vynálezu podprsenky a znalosti módních značek zaměřujících se na spodní prádlo. Správná odpověď na otázku o podprsence byla rok 1914 a většina dotazovaných na ni odpověděla správně. Z odpovědí na otázku o výrobcích prádla vyplývá, že české ženy znají v průměru sedm módních značek. To svědčí o tom, že se o prádlo zajímají a mají ve většině případů alespoň malý přehled o jeho vývoji.

II. Praktická část

5. Fotodokumentace návrhů a realizací spodního prádla

Obr. 32 Návrh repliky spodního prádla , 19. století

Obr. 33 Realizace repliky spodního prádla , 19. století

Obr. 34 Detail zdobení a zapínání vrchního dílu

Obr. 35 Detail krajky a zavazování na spodním díle

Obr. 36 Realizace repliky pánského prádla s funkčním otvorem , 1931

Obr. 37 Detail funkčního otvoru

Obr. 38 Návrh spodního prádla současných trendů

Obr. 39 Realizace spodního prádla současných trendů

Obr. 40 Detail podprsenkového dílu

Obr. 41 Detail spodních kalhotek

Obr. 42 Návrh spodního prádla současných trendů

Obr. 43 Realizace prádla současných trendů

Obr. 44 Detail podprsenkového dílu

Obr. 45 Detail spodních kalhotek

6. Závěr

Cílem této práce je hlavně shrnutí co nejvíce dostupných informací o historii a vývoji prádla do jednoho celku.

Teoretická část obsahuje kompletní shrnutí vývojové fáze spodního prádla od počátku jeho existence a prvních zmínek, až po módní trendy současné doby 21.století. K tomuto tématu nepochybně patří i rady, jakým způsobem se má prádlo vybírat a na co se má člověk především zaměřit. Tyto pomůcky při výběru a nošení se v hojnějším počtu začaly objevovat až koncem 20.století. Průzkum trhu je důležitou součástí, díky níž bylo zjištěno, že češi jsou stále velmi konzervativní. Preferují základní barvy a nemají moc velkou chuť pouštět se do výstřednosti a extravagance.

Praktická část zahrnuje ukázky prádla, jak historického tak současného. Vše bylo zhotoveno autorkou této práce.

Na trhu existuje spousta druhů prádla, od jedlého až po to, co ve tmě svítí. Požadavky zákazníků na kvalitu a užitné vlastnosti se stále zvyšují. Pohodlnost, savost, termoizolační vlastnosti, lehkost, pohlcování pachů, měkkost a spousta dalších vlastností by bylo ideální shrnout do jednoho výrobku. Není vyloučené že se v budoucnu setkáme například s prádlem, které se na noc nemusí sundávat, nebo s prádlem, které se samo čistí, či mění barvu podle svrchního oděvu. Budoucnost tohoto odvětví módy je ostatně jako vše jiné, otevřená všem nápadům a inovacím.

Příloha 1

Dotazník pro ženy

1. Podle čeho si nejraději vybíráte spodní prádlo?
 - a) Podle barvy
 - b) Podle materiálu
 - c) Podle vzoru
 - d) Podle ceny

2. Jakou barvu spodního prádla preferujete?
 - a) Černá
 - b) Bílá
 - c) Červená
 - d) Jiná

3. Jaké užité vlastnosti u spodního prádla upřednostňujete?
 - a) Pohodlnost
 - b) Vzhled postavy v prádle
 - c) Funkčnost

4. Jaký typ podprsenky si nejčastěji vybíráte?
 - a) Push-up
 - b) Vyztužené
 - c) Nevyztužené s kosticemi
 - d) Sportovní
 - e) S kosticemi

5. Jaký typ kalhotek nejčastěji nosíte?
 - a) S nohavičkami
 - b) Tanga, string
 - c) Stahující břicho a tvarující
 - d) Vykrojené s vysokým pasem

6. Dáváte přednost soupravě spodního prádla (kalhotky, podprsenka, košilka)?
 - a) Ano
 - b) Ne
 - c) Občas

7. Jaké materiály upřednostňujete?

- a) Satén
- b) Krajka
- c) Bavlna
- d) Materiály s Lyrou
- e) Kombinované

8. Kde nejraději nakupujete spodní prádlo?

- a) Specializované prodejny
- b) Obchodní domy, supermarkety
- c) Podle katalogů
- d) Na internetu

9. Znáte nějaké výrobce spodního prádla (české i zahraniční)?

.....

10. Kdy podle Vás byla vynalezena první podprsenka?

- a) 1914
- b) 1920
- c) 1910

Váš věk :

Příloha 2

Dotazník pro muže

1. Jaké druhy spodního prádla nosíte nejčastěji?
 - a) Trenky
 - b) Slipy
 - c) Boxerky

2. Nosíte tílka nebo trika pod košile?
 - a) Ano
 - b) Ne
 - c) Občas

3. Jaké materiály upřednostňujete?
 - a) Bavlněné materiály
 - b) Syntetika
 - c) Směšové materiály (bavlna + Lycra)

4. Co je pro Vás při výběru spodního prádla nejdůležitější?
 - a) Komfort a pohodlnost
 - b) Vzhled
 - c) Barva a vzor
 - d) Cena

5. Jakou barvu preferujete?
 - a) Bílá
 - b) Šedá
 - c) Černá
 - d) Jiná.....

6. Kde nejčastěji nakupujete spodní prádlo?
 - a) Speciální obchody
 - b) Obchodní domy, supermarkety
 - c) Nekupuji, dostávám je

Váš věk:.....

Seznam literatury a zdrojů

- 1 Vondruška, V. : Intimní Historie
- 2 Kybalová, L. , Herbenová, O. , Lamarová, M. : Obrazová encyklopedie módy
- 3 [CIT : 22.6.2011] online dostupné z : <http://undergear.ic.cz>
- 4 Pirasová, C. , Roetzel, B. : Opravdová dáma-průvodce odívání a stylem
- 5 Fukai, A. a kolektiv : Móda-dějiny odívání 18. 19. a 20. století
- 6 Roetzel, B. : Opravdový gentleman-tradice, noblesa, styl
- 7 [CIT : 22.6.2011] online dostupné z : www.panske-trenyrky.cz/trenyrky/historie-panskeho-spodniho-pradla-natelniky-tilka/
- 8 [CIT : 22.6.2011] online dostupné z : <http://www.bexy.cz/Tema/MAGAZIN-BEXY/Spatny-vyber-podprsenky>
- 9 [CIT : 22.6.2011] online dostupné z : <http://www.zeny.cz/magazin/ostatni/podle-ceho-vybirat-kvalitni-spodni-pradlo>
- 10 [CIT : 22.6.2011] online dostupné z : <http://www.oblectese.cz/1116/vybirame-panske-pradlo/>
- 11 [CIT : 22.6.2011] online dostupné z : <http://www.damske-pradlo-spodni.cz/materialy.html>
- 12 [CIT : 22.6.2011] online dostupné z : <http://www.postreh.com/phprs/view.php?cisloclanku=2005122001>
- 13 [CIT : 22.6.2011] online dostupné z : <http://www.pracky.org/historie-mydla/>
- 14 [CIT : 22.6.2011] online dostupné z : <http://www.trendyzdravi.cz/domacnost/historie-prani.html>

- 15 [CIT : 22.6.2011] online dostupné z : <http://www.damske-pradlo-spodni.cz/udrzba-spodniho-pradla.html>
- 16 [CIT : 9.3.2012] online dostupné z : <http://black-dahlia.blog.cz/1004/strihy-korzetu>
- 17 [CIT : 16.1.2012] online dostupné z : www.dhsk-praha.estranky.cz

